

Lomzer shtime^[PDI] - ^[FSI]לאמזער שטימע^[PDI], 6 February 1928

<https://www.nli.org.il/en/newspapers/lomzerst/1928/02/06/01/?&e=-----en-20--1--img-txIN%7ctxTI-----1>

Lomzer shtime^[PDI] - ^[FSI]לאמזער שטימע^[PDI], 6 lutego 1928

strona nr. 1

<p>Lomzer Shtime</p> <p>Akhter yohrgang Nr 1</p> <p>Lomzer Shtime A gezeshaflikh-politish-literarische tsayt-shrift.</p> <p>Anonsen prayz: a mikol makom shure oyf der 1-ter zayt 15 gr. in tekst zayt 20 gr. nokhn tekst zayt 12 gr.</p> <p>Adres fun der redaktsye un administratsye: Łomża „Hatechija” Rządowa 20 Far geld-zendingen: A.Domowicz, Senatorska 7.</p> <p>Abonaments-prayz: yehrlikh 4.80 zlotes ½ yor 2.40 zlotes ¼ yor 1.20 zlotes eynts. numer 0.40 zlotes</p> <p>poniedziałek 6 luty 1928 r.= montog 15 shevat/styczeń-luty 1928/5688</p> <p>Inhalt:</p> <p>Tsu dem yudishen folk in Poylen; Di krayz-konferents fun Yid. Natsyonalen -Blok baym Minderhayts -Blok - Sh. S.; Fun der poylisher prese- A; Di budzshet ferhandl. in kehile -rat; Lomzer shpigele, felyeton Alpomi; Khronik; Gratulatsyes un anonsen.</p> <p>—</p>	<p>Łomzer Sztyme – „Głos Łomżyński”</p> <p>Ósmy rok wydania Nr 1</p> <p>„Głos Łomżyński” Czasopismo społeczno-polityczno-literackie.</p> <p>Cennik anonsów: w różnych miejscach linii tekstu na pierwszej stronie 15 gr. w stronie tekstu 20 gr. po stronie tekstu 12 gr.</p> <p>Adres redakcji i administracji: Łomża „Hatechija” Rządowa 20 Do przesyłek pieniężnych: A.Domowicz, Senatorska 7.</p> <p>Cena abonamentu: rocznie 4.80 zł. ½ roku 2. 40 zł. ¼ roku 1.20 zł. pojedynczy numer 0.40 gr.</p> <p>poniedziałek 6 luty 1928 r. = montog 15 shevat/styczeń-luty 1928/5688</p> <p>Zawartość:</p> <p>Do narodu żydowskiego w Polsce; Konferencja okręgowa Żyd. Bloku Narodowego przy Bloku Mniejszościowym-Sz. S.; Z prasy polskiej-A; Negocjacje budżetowe w radzie kahału; Łomżyńskie zwierciadełko, felieton Alpomi; Kronika; Gratulacje i anonsy.</p> <p>—</p>
---	---

Bank Spółdzielczy w Łomży
Stary Rynek 19

Kooperative Bank in Lomzsha

Nehmt on tsu erledinen alerley inkaso-operatsyes vi oykh geld-onvayzungen oyf gants Poylen. Bilig un pinktlikh.

Nehmt oykh on vkladen un obshporungen fun 5 zl. on oyf zehr ginstige bedingungen.

Bank Kreditovi in Lomzsha

erledigt alerley bank operatsyes vi: veksel un frakhten-inkaso, onvayzungen oyf gants Poylen un oykh oyf oysland. Nehmt on vkladen un oyf loyfender rekhenung oyf ginstige bedingungen.

—

A hertslikhem mazoles h`Yoysef Kalka tsu zayn hokhtsayt mit fraylin S. Zilbershteyn vinsht A. Domovitsch.

—

A hertslikhem mazoles h`I. Kalka tsu zayn hokhtsayt mit fraylin S. Zilbershteyn vinsht fam. Mizrach.

—

Fun der redaktsye.

Di redaktsye fun der "Lomzer Shtime" bet ale abonenten, velkhe zenen gebliben shuldig far der tsaytung, vi amgikhsten tsu reguliren.

Zi bet oykh di lezer un simpatiker in der arumiger prowints, mittsuhelfen tsu der fershpreytung fun der tsaytung in zeyere erter, tsutsushiken korespondentsen un anonsen, kedey zi zol konen obshpiglen dem gezeshaftlikhe leben in ale vinkelekh fun unzer gantser groysen umgegend.

Di redaktsye nehmt on shrit, az di tsaytung zol ersheynen regelmesig 2 mol in monat.

—

Gedenkt rizikirt nit ayer hob un guts!

Vi fiel familYES gehen dos tsum grund fun srafut !

Vi fiel familYES veren ruinirt durkh ganovim! Dos iz nor a rezultat fun nakhlesigkayt, vayl far a gants kleynem obtsohl kon yederer zikhern zayn fermegen fun a srefa oder ganve, un zikh fun a untergang. (prayz fun shtub zakhen: fun srefa 2,91 dolar far 1000

Bank Spółdzielczy w Łomży
Stary Rynek 19

Kooperatywny Bank w Łomży

podejmuje się wykonania różnego rodzaju operacji inkaso jak również instruktaży finansowych na całą Polskę. Tanio i dokładnie.

Podejmujcie także wkłady i oszczędności od 5 zł na bardzo sprzyjających warunkach.

Bank Kredytowy w Łomży

wykonuje różnego rodzaju operacje bankowe takie jak: wekselowe i frachtowe inkaso, instruktaże na całą Polskę jak też za granicę. Podejmujcie wkłady i na rachunek bieżący na sprzyjających warunkach.

—

Serdeczne życzenia panu Jojsefowi Kalka z okazji jego ślubu z panią S. Zilbersztein składa A. Domowicz.

—

Serdeczne życzenia panu J. Kalka z okazji jego ślubu z panią S. Zilbersztein składa rodzina Mizrach.

—

Od redakcji.

Redakcja „Głosu Łomżyńskiego” prosi spóźnialskich o jak najszybsze uregulowanie opłaty za prenumeratę.

Prosi również czytelników jak i sympatyków z okolicy o wsparcie w rozpowszechnianiu niniejszego czasopisma w ich miejscach zamieszkania, jak też o nadsyłanie korespondencji i anonsów, by czasopismo owe mogło odzwierciedlać życie społeczne wszystkich zakątków naszej wielkiej okolicy.

Redakcja przyjmuje niniejsze kroki, by czasopismo mogło ukazywać się regularnie 2 razy w miesiącu.

—

Pamiętajcie by nie ryzykować swej własności i dóbr!

Ile rodzin popada w katastroficzną sytuację życiową z powodu pożarów!

Ile rodzin zostaje zrujnowanych przez złodziei! To tylko rezultat niedbalstwa, ponieważ za całkiem małą opłatą każdy może

dolar yehrlikh, 5,30 dolar far 2000 dolar yehrlikh. Fun ganve 1,77 d. far 1000 dolar yehrlikh- shoy n araynrekhendig ale tsushlagen).

Di agentur erledigt oykh andere ferzikherungen vi: lebens- ferzikherung, nadn ferzikherung, etc.

Gedenkt, es geht der vinter, ven in yeden hoyz vert gebrent fil feyer! Gedenkt, in di lange vinter nekht loyeren ganovim oyf ayer shver ferhoreveten eygentum !

Asekurirt ayere virtshaften, gevelber un varshaten ! Legt nit ob un vendet zikh nokh informatsyes glykh tsu der asekurants-agentur. A. Domovitch Łomża, Senatorska 7.

–

A bekvemen tsimer tsu ferdigen in tsenter fun shtodt. Zikh erkundigen i farb gesheft fun A. Mizrakh, Lange gas Nr 11.

–

Onerkenung.

Untershibener Leon Blawat shtel fest, az der shoden fun der srefa, velkhe iz forgekumen dem 12 detsember in vohnung in Lomza oyf Pienkna gas, iz mir durkh der asekurants-gezelschaft “Omnium i Wilja” oysgetsohlt gevoren shnel tsu mayn bester tsufridenhayt, far vos ikh drik oys der gezelschaft in der perzon fun ihr forshteyer h` A. Domovitch in Lomza, (Senatorska 7) mayn oyfrikhtigste onerkenung. (-) L. Blavat.

–

Dem 25 yehrign yubileum feyern haynt di eyntsige zikhre durkh a firtel-yohr hundred oysgepruvte mitlen tsum pflegen di kerperlakh fun di pitslakh kinder.

Foder zeyf un krem
“Bebe Szofmana”.

–

Ikh koyf es- kartofel un viezen - hey vagonenvayz, ikh bet mir tsushikhn oferten.

I. SISALE

Berlin -Halensee
Joachim-Friedrichstr. 49.
Tel. Pfalzburg 5365.

–

Brif-kasten

ubezpieczyć swą własność od ognia czy kradzieży, i się od zguby (cena od nieszczęść domowych: od pożaru 2,91 dolara dla 1000 dolarów rocznie, 5,30 dolara dla 2000 dolarów rocznie. Od kradzieży 1,77 d. dla 1000 dolarów rocznie już wliczając wszystkie detale umowy).

Agentura zajmuje się również innymi rodzajami ubezpieczeń takimi jak: polisa na życie, ubezpieczenie posażne, etc. Pamiętajcie, idzie zima, kiedy w każdym domu dużo się pali! Pamiętajcie, w długie noce zimowe czają się złodzieje na waszą ciężko zapracowaną własność!

Asekurujcie wasze gospodarstwa, sklepy i warsztaty! Nie odkładajcie na potem i zwróćcie się po informacje jak najprędzej do agentury ubezpieczeniowej. A. Domowicz Łomża, Senatorska 7.

–

Wygodny pokój do wynajęcia w centrum miasta. Dowiadywać się w zakładzie farbiarskim A. Mizracha, ulica Długa 11.

–

Wyrazy uznania.

Ja niżej podpisany Leon Bławat potwierdzam, że szkoda wywołana pożarem, do którego doszło 12 grudnia w mieszkaniu łomżyńskim przy ulicy Pięknej, została mi przez Towarzystwo Asekuracyjne “Omnium i Wilja” ku memu największemu zadowoleniu szybko zrefundowana, za co wyrażam Towarzystwu w osobie jego przedstawiciela pana A. Domowicza w Łomży (Senatorska 7) moje najszczerze uznanie. (-) L. Bławat.

–

Jubileusz 25-lecia obchodzą dziś jedyne pewne przez ćwierć wieku środki do pielęgnacji niemowląt.

Zamawiaj mydło oraz krem
“Bebe Szofmana”.

–

Skupuję kartofle spożywcze oraz siano z łąki wagonami, proszę o przesyłanie mi ofert.

I. SISALE

Berlin -Halensee
Joachim-Friedrichstr. 49

<p>H` I. K. Kolno- ayer korespondents vet gedrikt veren in kunftigen numer.</p> <p>–</p> <p>H` Molski Lomza: ayer notits vet gedrukt veren in kunftigen numer.</p>	<p>Tel. Pfalzburg 5365.</p> <p>–</p> <p>Skrzynki pocztowe</p> <p>Panie I. K. z Kolna- wasza korespondencja- wasza korespondencja zostanie wydrukowana w przyszłym numerze</p> <p>–</p> <p>Panie Molski z Łomży: wasza notatka zostanie wydrukowana w przyszłym numerze.</p>
--	---

strona nr. 2

<p>Lomzer Shtime</p> <p>Nr.18 Tsu dem yudishen folk in Poylen Nr. 18.</p> <p>Yuden! Khaveyrim un birger!</p> <p>Mit 5 yohr tsurik iz tsum ershten mol geshafen gevoren der Vahl-Blok fun ale natsyonale minderhayten in Poylen. Keyner hot nisht gegloybt, az der ukrainisher un vaysrusisher poyer, der yudisher soykher un balmelokhe in di shtodt un shtedtlekh, der daytsher kolonist un arbayter, velen shtimen oyf eyn liste. Men hot gefregt: vos kon zey</p>	<p>„Głos Łomżyński”</p> <p>Nr 18 Do narodu żydowskiego w Polsce Nr 18.</p> <p>Żydzi! Towarzysze i obywatele!</p> <p>5 lat temu po raz pierwszy został stworzony Blok Wyborczy wszystkich mniejszości narodowych w Polsce. Nikt nie wierzył, że ukraińscy i białoruscy sielanie, żydowski kupiec i rzemieślnik w mieście i miasteczkach, niemiecki kolonista i robotnik, zagłosują na jedną listę. Powstało pytanie: co może ich wszystkich zjednoczyć? Co może</p>
---	---

ale fereynigen? Vos kon zey ale bevegen tsu shtimen gemeynzam, fergesendig vegen ale gegenzatsen un untershieden in kultur, shprakh, ekonomisher un politisher lage un men hot neviyes gezogt: der Blok vet keyn shum hatslokhe nisht hoben. Ibrigen, hot men tsugegeben, vet men onhetsen mit der hilf fun antisemitisher agitatsye di poyerim oyf di Yuden: di Yuden vet men vider onstrashen, az zey untershtitsen di sonim fun der poylisher melukhe, vos vilen zi oyfraysen, az zey zenen moradim bemelukhit, rakhmone-litslan. Es hot ober nisht geholfen. Der instinkt un der seykh hoben gevizen dem rikhtigen veg di folksmasen fun ale nisht poylishe natsyonaliteten in der melukhe. Un der Blok hot obgehalten a glentsenden nitsokhn, durkhfihrendig 66 deputaten un 22 senatoren, tsvishen zey 18 deputaten un 8 senatoren-Yuden. Dos bevustzayn, az nor mit gemeynzame koykhes kon yede natsyonalitet ferzikhern far zikh a entshprekhende forshtehershaf, vos zol fihren in Parlament dem kampf fahr ihre rekht iz geven shtarker far alts.

Itst, nokh 5 yohr vert der doziger tekhnisher Blok fun di natsyonale minderhayten banayt. Di vahl - ordinatsye, vos hot unz mit 5 yohr tsurik getsvungen dertsu, iz gebliben unferendert. S'iz gebliben di alte tsuteylygung oyf vahl -krayzen, vos nehmt tsu bay unz, Yiden, yede meglikhkayt tsu hoben in gants Poylen mehr vi tsehn tsvelf mandaten-tsvishen zey in Kongres Poylen un oyf di Kresen bloyz 6-7, un dos nor bay a fulshtendiger akhdut fun ale yudishe parteyen, nisht oysshlisendig di sotsyalistishe.

Der Blok mit di natsyonale minderhayten makht tsu nisht ale kheshbonot fun di mekhabrim fun der doziger vahl-ordinatsye. Azoy iz es geven in yohr 1922, azoy vet zayn in yohr 1922 (*chyba pomyłka w druku*). Iz tsum Natsyonaliteten-Blok tsugeshtanen oykh di "Agude". Zi hot fershtanen demolt, az nor der Blok kon unz geben a geherige reprezentants, az mir hoben gemeynzame interesen mit di iberige natsyonaliteten-obtsushafen di natsyonale unterdrikung. Bald

ich sklonić do głosowania wspólnie, zapominając o przeciwieństwach i różnicach w kulturze, mowie, sytuacji ekonomicznej i politycznej i wygłoszono przepowiednię: temu Blokowi się nie poszczęści. Ponadto, dodano, że podburzy się z pomocą agitacji antysemitkiej włościan przeciwko Żydom: znów nastraszy się Żydów, że wspierają oni wrogów państwa polskiego, którzy chcą te państwo podburzyć, że są oni rebelią w tym państwie, broń nas Boże. Ale to nie pomogło. Instynkt i rozum wskazały właściwą drogę masom narodowym wszystkich nie polskich nacji w tym kraju. I Blok uzyskał wspianiałe zwycięstwo przeprowadzając 66 deputatów i 22 senatorów, w tym 18 deputatów i 8 senatorów żydowskich.

Świadomość, że tylko wspólnymi siłami każdy nacjonalitet może zapewnić sobie odpowiednie przedstawicielstwo, które będzie prowadzić w Parlamencie walkę za prawa danej nacji była silniejsza niż wszystko.

Teraz, po 5 latach ten oto Blok techniczny mniejszości narodowych przechodzi odnowę. Ordynacja wyborcza, która 5 lat temu zmusiła nas do tego, pozostała niezmienną. Pozostał stary podział na okręgi wyborcze, który przejmuje u nas, Żydów każdą sposobność do posiadania w całej Polsce więcej niż dziesięciu dwunastu mandatów -a w Polsce Kongresowej i na kresach jedynie 6-7-iu, i to tylko przy pełnej jedności wszystkich żydowskich partii, nie wykluczając socjalistycznych.

Blok z mniejszościami narodowymi nie zamyka wszystkich kalkulacji autorów tej oto ordynacji wyborczej.

Tak też było w roku 1922, tak będzie w roku 1922 (*chyba pomyłka w druku*).

Do Bloku Narodowościowego dołączyła też "Agude". Rozumiała ona wówczas, że tylko Blok może nam dać odpowiednią reprezentację, że mamy wspólne interesy z pozostałymi narodowościami, takie jak wykorzenienie ucisku narodowościowego. Zaraz jednak po wyborach zdradziła starając

ober nokh di vahlen hot zi farroten un zikh oystsufaynern far der makht. Beys di vahlen hot zi ayngeshtimt oyf der Natsyonaler Platform, ober vi nor ihre fertreter hoben di mandaten bekumen, hot zi genumen oysnutschen di oytonomye in reyn religyeze inyonim, vos iz ihr gegeben gevoren, bikhdey tsu fihren hinten arum ihr klerikal reaktionsonere un anti-natsyonale politik. Ihre mandaten hot zi oysgenutst, kedey antgegentsushtelen zikh yedem fortshrit in`m yudishen leben, kedey getray tsu dienen nisht dem yidishen folk, nor di familye- interesen fun dem geher hoyf. Derbay iz yedes mitel, nisht oysshlisendig mesirut, geven kosher.

In dem Yudishen Kolo hot zi intrigirt un geshtert punkt azoy vi in`m gantsen yudishen folks-leben.

Tsi kon men fodern, az mir zolen helfen, az aza partey zol bekumen mandaten, um zikh tsu benutsen mit zey oyf aza shedlikhen oyfn? Tsi volt es nisht geven fun unzer zayt nisht nor ferrat gegen unz zelbst, nor poshet a ferbrechen gegen dem yudishen folk. Der kampf vos hot zikh gefihrt hinter di kulisen zol gefihrt veren ofen, un zol dos yudishe folk frey aroyszogen zayn meynung, antpleken zayn vilen oykh in der hinzikht.

Di "Agude" ober hot far aza kamf moyre. Vilendig nisht vilendig hot zi gemuzt oyfdeken ihr pirtsuf, nokh eyder s`iz gekumen tsu velkher s`iz entsheydung. Zi hot koydem kol ongehoiben tsu shrayen, az zi vil nisht tsutreten tsum Natsyonaliteten-Blok, vayl er iz kloymersht antimelukhish. Ihr politisher fihrer hot ongehoiben bezunders in geshprekhen mit poylishe zshurnalisten, ibertsukhazern di amolige farloymdungen gegen dem Blok, velkhe hoben ihr aleyn 5 yohr tsurik azoy shtark oyfgebrakht. Mit ale mitlen bemihet er zikh tsu veren der mesharet bay der makht. Di "Agude"- layt vider shmuest er ayn, az es vet kumen tsu a gemeynzamer liste mit der regirungs-partey. Oyf di yudishe masen helft er ontsevarfen

się przypodobać władzy. W czasie wyborów przystąpiła na Platformę Narodową, ale jak tylko jej przedstawiciele otrzymali mandaty, zaczęła ona wykorzystywać autonomię, która została jej dana, w sprawach czysto religijnych, w prowadzeniu ukrytej klerykalno-reakcyjnej i antynarodowej polityki.

Swoje mandaty wykorzystwała by przeciwstawić się każdemu progresowi w życiu żydowskim, by służyć wiernie nie ludowi żydowskiemu a jedynie interesom rodzinnym odpowiedniego dworu.

Przy tym, każdy środek nie wykluczając poświęcenia był uczciwy.

W Kole Żydowskim przeszkadzała i urządziła intrygi dokładnie tak jak i w całym życiu ludu żydowskiego.

Czy można wymagać, abyśmy pomagali takiej partii w pozyskiwaniu mandatów, które zostałyby wykorzystane w tak szkodliwy sposób? Czy nie byłoby to z naszej strony nie tylko zdradą przeciwko nam samym, a po prostu zbrodnią przeciwko ludowi żydowskiemu. Walka, która się toczyła za kulisami powinna się toczyć otwarcie, i powinien lud żydowski swobodnie wyrażać swoją opinię, przejawiać swą wolę również w tym względzie.. "Agude" jednak boi się takiej walki. Chcąc nie chcąc musiała ona odstąpić swoje oblicze, nim doszło do jakiej bądź decyzji. Przede wszystkim zaczęła ona krzyczeć, że nie zamierza wstępować do Bloku Narodowościowego, gdyż jest on, niby to, antypaństwowy. Jej przywódca polityczny zaczął, szczególnie w rozmowach z polskimi dziennikarzami, powtarzać dawne oszczerstwa przeciwko Blokowi, które ją samą 5 lat temu tak bardzo oburzały. Wszystkimi sposobami stara się on być sługą u władzy. Człowiek "Agudy" ponownie zapewnia, że dojdzie do powstania wspólnej listy z partią rządzącą. Na masy żydowskie pomaga on rzucić strach. Ale jak tylko to stało się jasne, że o wspólnej z partią rządzącą liście nie ma co mówić, w mniejszej mierze w kręgach wyborczych, "Aguda"

an`ima. Vi nor ober es iz klor gevoren, az vegem a gemeynzamer liste mit der regirungs-party iz nisht vos tsu reden, venigstens in di vahl-krayzen, hot di "Agude" geshlossen a Blok mit ihr nekhtigen dam soyne, mit ferfihrt kleynhändler, onrufendig

zawarła Blok z jej wczorajszym krwawym wrogiem, ze zwiedzionymi drobnymi handlarzami nazywając

strona nr. 3

Lomzer Shtime

zeyer Blok mit`n nomen Natsyonal farshvekhendig dem dozigen heyligen nomen.

Velke hofnungen hot di "Agude" mit ihre ferbindete oyf vos boyt zikh oyf di oyfhetsung fun di religyeze masen gegen unz? Tsvishen unz zenen emes keyn klerikal-reaksyonere parteyen nisht ferhanden, s`zenen do forshritlikhe, demokratishe un radikale, vi oykh natsyonal-religyeze, ober tsi vet zikh gefinen a Yud, vos vet behoypten, az di ferteydigung fun der religyezer frayhayt fun di Yuden, az der kamf gegen der gzeyre fun zuntogs-ruh iz gelegen in di hend fun di dozige monopolisten fun der yudisher Toyre un Dat, vos makhen fun ihr a kardom lakhpor bo, a verksayg fun politishe un private tsveken? Un vi azoy zol men gloyben in der oyfrikhtigkayt un der reynkayt fun zeer religyeze taynes, ven zey hoben shutfes gemakht mit mentshen, vos fredigen dem eksten veltlikhen gedank un rateven zeyer politishe karyere unter di fligel fun di Agude`stishe tsadikim un rabonim.

Oyf vos boyen zey? Oyf der eyma, velke men varft on oyf di yudishe masen, oyf di drohungen mit represyes, oyb men vet shtimen loyt vi dos gevisen heyst? Tsi meynen zey beemes, az der doziger argument fun shrek kon virken, kon brengen dertsu, az di yudishe folks-masen velen shtimen gegen

„Głos Łomżyński”

ich Blok imieniem "Narodowy" zbeszczeszczając to święte imię.

W czym pokładają swoje nadzieje "Aguda" i jej sojusznicy, w tym co buduje się na podżeganiu mas religijnych przeciwko nam? Wśród nas doprawdy nie ma żadnych klerykalno-reakcyjnych partii, są tu progresywne, demokratyczne i radykalne, jak też narodowo-religijne, ale czy znajdzie się Żyd, który przekona, że obrona swobód religijnych Żydów, że walka przeciwko niekorzystnej Żydom wolnej niedzieli leżała w rękach tych oto monopolistów z żydowskiej Tory i Religii, którzy robią z niej łopatę do kopania, narzędzie do celów prywatnych i politycznych?

I jak uwierzyć w słuszność i niewinność ich religijnych stwierdzeń, kiedy oni weszli w spółkę z ludźmi, którzy głoszą myśl skrajnie świecką i ratują swą karierę polityczną pod skrzydłami Agudowskich cadyków i rabinów.

Na czym oni budują? Na strachu, którym obrzuca się na masy żydowskie, na pogróżkach z represjami, jeśli zagłosuje się wedle nakazu sumienia? Czy oni doprawdy myślą, że ten oto argument strachu może

eygene interesen, gegen zikh selbst? Eyn mol hoben zey, di "Agude"-fihrer bekumen mit un mitgemakht dem kamf far unzere rekht, itst ober boygen zey zikh shoy'n un dreyen, valgern zikh in shtoyb far shrek, un meynen, az di breyte yudishe folks-masen zenen azoy vi zey mole pakhad.

Di Yuden velkhe zikh nisht lozen dershreken un obshreken, zey fershtehen, az men vil zey tsurikvarfen tsu dem shendlikhen tsushtand, velkher hot gehersht in Galitsyen far der melkhome, velkhen men vil itst oyfrikhten mit der hilf fun arbeyt un rabinishe eyniklekh. Yuden hoben dort gevehlt oyf'n befehl afile oysgeshrakhene antisemiten gelozt zikh teroriziren, handlen mit zeyere shtimen vi mit a lebendige skhoyre. Zey fershtehen, az far yeden prayz muz men geben a vidershtand di dozige pruben un plener. Vet men zikh haynt lozen boygen vet es blayben a klala oyf eybig. Men darf bloyz vayzen dem veg. Shoy'n hoben oyfgehoiben dem kop di miese bashefnishen, di neshomes hendler, di vahl-hyenes, alerley brudige bries, vos greyten zikh tsu makhen gesheften kol haminim bay der doziger gelegenhayt.

Dos heylygste birgerlikhe rekht fray oystsudriken dem vilen unzeren muzen mir ferteydigen far yeden prayz.

Iz nokh gebliben der shvindel mit akhdut, mit tsifern, mit patriotism. Akhdut iz nisht beshafen dertsu, men zol bekumen mandaten, kedey dernokh tsu intrigiren gegen ihr, kedey zi untertsugroben.

Oy'b akhdut (*brakuje liter w kolejnym slowie, prawdopod. chodzi o wyraz "to"*) muz es zayn in shtrebungen, in foderungen, in kamf.

Di zelbe "Agude", vos tsuklapt umetum dem aynhaytlikhen yudishen front, vos tsubrekht umetum di aynhaytlikhe yudishe kehiles, vos leygt zikh vi a shteyn oyf'n veg fun dem natsyonalen fortshrit un glik, shrayt vegen akhdut un meynt mit di geshrayen tsu fartoyben di oyeren, tsu farblenden di oygen. Nokh mehr zshonglirt men mit di tsohlen. Di zelbe mentshen, vos hoben mit finf yohr tsurik un afile nokh h` yohr mit blayfeder in der hand bevizen, az s`iz do hekhstens, akhuts Galitsyen, zeks mandaten, vilen

zadziałać, może przywieść do tego, że masy ludu żydowskiego będą głosować przeciwko własnym interesom, przeciwko siebie samych? Raz prowodyrowie "Agudy" nabrali odwagi i przyczynili się do walki za nasze prawa, teraz jednak schylają się już i kręcą, walają się w pyle ze strachu i myślą, że szerokie żydowskie masy ludowe tak jak i oni są przepełnione strachem.

Żydzi, którzy nie ulegli straszeniu i zastraszaniu rozumieją, że chcą ich sprowadzić z powrotem do haniebnego stanu, który panował w Galicji przed wojną, który teraz chcą ustanowić z pomocą pracy i wnuków rabinów. Żydzi wybierali tam na rozkaz, nawet zadeklarowani antysemitami pozwolili się sterroryzować, handlować swoimi głosami jak żywym towarem. Oni rozumieją, że za wszelką cenę trzeba się przeciwstawiać takowym próbom i planom. Jeśli pozwoli się dziś ludziom bić pokłony, to pozostaniemy już z tym przekleństwem na zawsze. Trzeba tylko wskazać drogę.

Już podniosły głowy nędzne kreatury, handlarze dusz, hieny wyborcze, wszelkiego gatunku wyrodne stworzenia, które szykują się do prowadzenia różnej maści interesów przy tej okazji.

Tego najświętszego prawa obywatelskiego do swobodnego wyrażania naszej woli musimy bronić za wszelką cenę.

Pozostał jeszcze przekręt z jednością, z liczbami, z patriotyzmem. Jedności nie stwarza się do tego by otrzymywać mandaty, by potem stwarzać intrygi przeciwko niej, by ją podkopywać.

Jeśli to jedność, to musi być ona wyrażana w dążeniach, pragnieniach, w walce.

Ta sama "Aguda", która zatrząskuje wszędzie wspólny front żydowski, która załamuje wszędzie kahały żydowskie, która kładzie się jak kamień na drodze narodowego postępu i szczęścia, pokrzykuje o jedności i zamierza wrzaskami zagłuszyć uszy, zaślepić oczy.

aynreden, az Yuden alayn konen bekumen hekher 14 un zey take velen di dozige mandaten bekumen.

Ober dos mieste iz dos misbroykhen mit'n "patriotizm". Der Blok nehmt arum ale natsyonaliteten in Poylen vos kempfen gegen der natsyonaler unterdrikung.

Mir ale zenen ibertsaygt, az oyf underdrikung kon men nisht boyen di entwiklung fun a melukhe, dem voyl fun ihre birger. Mir ale zenen zikher, az fun natsyonaler underdrikung kumen aroys bloyz tsores, bloyz untsufridenhayt, bloyz unerlikhe sikhsukhim un mehumot, vos makhen kharuv di melukhe.

Mir vilen obshafen di underdrikung, fershtopen dem dozigen kval fun umglikhen un maplot. Tsi heyst dos bekemfen di melukhe? Aderabe, di, vos boyen oyf natsyonaler underdrikung, fihren tsu maplot, tsu khurbonot, zey zenen di emese feynd fun der melukhe, hagam zey shrayen amhekhten vegen zeyer patriotizm.

Men beshuldigt unz:” Ihr helft arayntsugehen in Seym Ukrainer fun Khelmer gegend, Daytshen fun Kongres-Poylen. Ohn aykh volten zey in Seym nit gevezzen. Ot do iz dos ferbrekhen! Far vos? Tsi zenen di dozige Ukrainer un Daytshen nisht birger fun Poylen? Tsi hoben zey nisht dos zelbe rekht fertreten tsu zayn in Seym, vi mir, vi ale andere birger? Fun ven on iz dos gevoren a ferbrekhen, ven birger helfen zikh gegenzaytig tsu bekumen an`entshprekhende reprezentants in Parlament un tsu bezaytigen di avalot fun der ungerekhter vahl-ordinatsye? Un vi azoy konen mir Yuden tsushtimen tsu aza klal? Dos vet zikh dokh obrufen koydem kol oyf unz! Dos vet dokh unz brengen tsu a tsushtand fun verksaygt fun underdrikung. Di blutigste bleter fun der yudisher geshikhte un nokhmer unzer oyflebungs- gedank, lernen unz, az di dozige role toren mir nisht shpilen. Fermies`t un ferhast darf zi zayn oyf eybik bay unz.

Jeszcze więcej zongluje się ilościami. Ci sami ludzie, którzy pięć lat temu i nawet jeszcze tego roku z ołówkiem w rękę ukazywali, że jest tu najwyżej, oprócz Galicji, sześć mandatów, chcą przekonać, że sami Żydzi mogą uzyskać powyżej 14, że oni naprawdę uzyskają te mandaty.

Ale najgorsze jest to nadużywanie "patriotyzmu". Blok obejmuje wszystkie narodowości w Polsce, które walczą przeciw uciskowi narodowościowemu.

Wszyscy jesteśmy przekonani, że na ucisku nie można budować rozwoju państwa, dobrobytu jego obywateli.

Wszyscy jesteśmy pewni, że z ucisku narodowościowego wychodzą same nieszczęścia, samo niezadowolenie, same nieuczciwe nieporozumienia i zamieszki, które sięją zniszczenie w państwie. Pozbędziemy się ucisku, zatamujemy ten strumień nieszczęść i dyskryminacji. Czy to oznacza walkę z państwem? Na odwrót, ci co budują na ucisku narodowościowym, wiodą do dyskryminacji, do ruiny, to oni są prawdziwymi nieprzyjaciółmi państwa, choć wykrzykują najgłośniej o swoim patriotyzmie.

Obwinia się nas: Wy pomagacie wejść do Sejmu Ukraińcom z Chełmszczyzny, Niemcom z Kongresówki. Bez was nie byłoby ich w Sejmie. I to jest owo złoćyństwo! Dlaczego? Czyż nie są ci Ukraińcy i Niemcy obywatelami Polski? Czyż nie posiadają tego samego prawa bycia prezentowanymi w Sejmie, jak my, jak wszyscy inni obywatele? Od kiedy stało się to naruszeniem, gdy obywatele pomagają sobie wzajemnie w pozyskaniu odpowiedniej reprezentacji w Parlamencie i w usuwaniu niesprawiedliwości wynikającej z krzywdzącej ordynacji wyborczej? I w jaki sposób możemy my Żydzi przystać na takie reguły? To przecież, przede wszystkim, odbije się na nas! To przecież nas doprowadzi do tego, że staniemy się narzędziem ucisku. Najkrwawsze karty historii żydowskiej a jeszcze bardziej nasza

	<p>myśl odrodzeniowa uczą nas, że nie powinniśmy takowej roli odgrywać. Niech na zawsze pozostanie ona nam podłą i znienawidzoną.</p>
--	---

strona nr. 4

<p>Lomzer Shtime</p> <p>Mir gehen tsuzamen tsu di vahlen mit andere natsyonaliteten, vos kemfen far zeyere rekht. Mir halten nisht far meglikh obtsushtelen unzer kamf. Nokh zenen unzere federungen nisht befridigt. Nisht di birgerlikhe un nisht di natsyonale, nisht di ekonomishe un nisht di kulturele. Nokh leben mir in shmakh fun rekhtlikhe begrentsungen, nokh ruiniren un z gzeyres fun zuntogs-ruh, fun koncesyees, di praktik fun ekonomisher ferdrengung, fun protektsyons-sistem un monopolen, vos shtupt unz avek fun di kvalen fun parnose, vos beroybt unz in unzer rekht oyf arbeyt, vos lozt unz nisht tsu tsu di melukhishe un komunale arbeyten, velkhe veren gefihrt mit`n geld fun algemeyne shteyern; Nokh veren di sotsyale reformen durkhgefihrt azoy az zey ende far andere a brokhe, veren zey oft fervandelt far unz in a klala; Nokh iz dos shteyern sistem gevendet gegen unz, nokh droht unz dos gezets vegen der industrie (tsekhen- gezets), vos nehmt tsu di frayhayt fun besheftigen zikh mit melokhe un shtelt in gefahr di tsukunft fun di tsehdlinger toyzender yudishe lehr-yinglekh; Nokh veren mir betrakht nisht als a folk un s` vert geshtert di entwiklung fun unzer natsyonaler zelfstfervaltung, fun unzere kehiles, vos veren beshrenkt in zeyer kompetents. Nokh iz unzer shul-vezen privat, un vilen mir ertsihen unzere kinder in unzern gayst, muzen mir oyshalten eygene shulen mit eygene geld, beys far dem geld fun</p>	<p>„Głos Łomżyński”</p> <p>Idziemy do wyborów wraz z innymi narodowościami, które zmagają się za swoje prawa. Nie przyjmujemy możliwości zaprzestania naszych zmagañ. Wciąż nie spełniono naszych żądań, ani obywatelskich, ani narodowych, ani ekonomicznych ani kulturalnych. Wciąż żyjemy w cieniu ograniczeń prawnych, wciąż nas rujnują przykre rozporządzenia dotyczące wolnej od pracy niedzieli, dotyczące koncesji, praktyki przemieszczania z pobudek ekonomicznych, systemu protekcyjnego oraz monopolu, które pozbawiają nas źródeł utrzymania, okradają nas z naszego prawa do pracy, nie dopuszczają nas do państwowych i komunalnych prac, opłacanych z pieniędzy pochodzących z podatków ogólnych; Wciąż reformy socjalne są przeprowadzane tak by innym było co do garnka włożyć, reformy te często stają się dla nas przekleństwem; Wciąż system podatkowy zwrócony jest przeciwko nam, wciąż zagraża nam ustawa dotycząca przemysłu (ustawa cechowa), która odbiera swobodę zajmowania się rzemiosłem i stawia w zagrożeniu przyszłość dziesięciu tysięcy uczących się chłopców; Wciąż nie spostrzega się nas w kategoriach narodu i zakłóca się rozkwit naszej samorządności, naszych kahałów, których kompetencje są ukrócanie. Ciągłe nasze szkolnictwo funkcjonuje jako prywatne, i chcąc wychowywać nasze dzieci w naszym duchu, musimy utrzymywać własne szkoły</p>
--	--

unzere

shteyern halt men oys shulen, welkhe asimiliren unz oder velkhe zenen teylvayz far unz geshlosen. Tsi kon men alts oysrekhnen? Un s`gefinen zikh menshen , vos zogen, az mir muzen zayn tsufriden, vos men shnaydt nisht mehr berd, vos me redt tsu unz menshlikh, vos men hot befridigt- in a gor nishtiger mos- eynige unzere ferlangen vi kleyn zenen di hasagot fun di dozige layt! Mistapkim bemeat zenen zey, ven s`handelt zikh nisht vegen perzenlikhe interesen, nor vegen klal.

Mir vilen nisht un toren nisht bagnugenen zikh mit der doziger lage. Mir zenen a teyl fun a groys folk, vos hot dos rekht tsu fodern, az ale zayne lebedige bederfnishen zolen erfilt veren. Mir fodern a meglikhkayt tsu leben un tsy entviklen zikh, loyt unzern gayst un bederfnishen. Un kol zman dos iz nisht fehranen, muzen mir fihren unzern natsyonalen kamf. Trefen mir zikh tsunoyf in dem dozigen kamf mit andere natsyonaliteten to gehen mir tsuzamen, kol zman der veg tsusheydt zikh nisht.

Un um tsu fihren erfolgraykh dem dozigen kamf muzen mir hoben di shtarkste fertretung, velkhe iz nor meglikh. Menszen, vos halten, az der kamf far rekht vert gefihrt in di fodertsimern fun ministoren, konen behoypten, az men darf nisht zayn shtark in Seym, nor nose kheyn zayn bay der makht. Mir hoben shoyng lang ferverfen di dozige shite, vos hot zikh ibrigens aroysgevizen far fulshtendig falsh, bezunders in unzere tsayten, ven masen kemfen. Mir muzen aroysvayzen kraft un mut, oysdoyer un hartnekigkayt.

cdn. na stronie 5 ej od góry

—

Lomzer shpigele

“Shtroyene gazlonim”.- Irat shamayim fun Bund. Derekh erets fun “Kolel”

własnym sumptem, podczas gdy za pieniądze z naszych podatków utrzymuje się szkoły, które asymilują nas bądź, które są po części dla nas niedostępne. Czy da się wyliczyć wszystko? A są i tacy, którzy mówią, że powinniśmy się cieszyć, że bardziej nam bród nie przycinają, że się do nas mówi po ludzku, że zaspokojono- w zupełnie nikczemnej mierze- nasze jednostkowe pragnienia. Jak małe są osiągnięcia tych ludzi! Są oni małostkowi, jeśli chodzi nie o interesy prywatne lecz dobro ogółu.

My nie chcemy i nie mamy prawa zadowolić się takim położeniem. Jesteśmy częścią wielkiego narodu, który ma prawo domagać się, by wszystkie jego życiowe potrzeby zostały zaspokojone. Domagamy się możliwości życia i rozwoju, zgodnie z naszym duchem i potrzebami. I dopóki tego nie uzyskamy, musimy prowadzić naszą walkę narodową . Znajdujemy się razem w tej walce, wraz z innymi narodowościami więc idziemy razem dopóki droga się nie rozdzieli. I by prowadzić z sukcesem tę walkę musimy mieć możliwie jak najmocniejsze przedstawicielstwo. Ludzie, którzy utrzymują, że walka o prawa jest prowadzona w przedpokojach ministerialnych, mogą zapewniać, że nie ma potrzeby bycia silnym w Sejmie, a jedynie być przedmiotem łaski u władzy. Dawno już zarzuciliśmy ten oto kierunek, który zresztą okazał się całkowicie fałszywy, szczególnie w naszych czasach, kiedy masy walczą. Musimy przejawiać siłę i odwagę, wytrwałość i upór.

cdn. na stronie 5 ej od góry

—

Łomżyńskie zwierciadło

“Słomiani rozbójnicy”.-Strach boży Bundu. Derech Erec (*talmudyczne określenie reguł obyczajowości*) “Kolel-u” (*rodzaj szkoły talmudycznej*)

Fun „shtroyene gazlonim” shpaten mir, mir lakhen ob fun zeyer shvakhkayt, glaykhtsaytig ober hoben mir tsu zey, in a geviser mos a tsertlikhe betsihung. Mir betrakhten zey dokh far orentlikhe menshen, menshen velkhe kenen nit makhen keyn gazlonishe shtikel arbet, afile ven es dakht zikh, as zey tuhen es...

Mir hoben ober gehat di gelegenhayt tsu zehn „shtroyene gazlonim” velkhe men darf shtark bedoyeren, men muz zey khotsh take oykh „shtroyene gazlonim” betrakhten fun gor anander gezikhts punkt:

Geven iz es in gmine shtub bay a zitsung fun Kehile Rat, es hot zikh gehandelt vegen a subsidium far kursen baym „Bund”; Es zenen gekumen „khaveyrim” untershtitsen di geplante obstruktsye metzad zeyer ratman. Yunge kinder, yunge meyd lakh, mit gebeylte foysten gevendet tsu di eltere, bay a kritishen moment far zeyer forshlag, hoben zey vi durkh a komande geshtiret di baryere, gerisen di tapeten fun vand un zikh gekhapt tsu di „yodaim”... A nes vos di dozores hoben gemakht fis durkh a zaytiger tir.

Az, zey hoben shoy nisht gehat vos tsu demoliren, (vayl dos resht mebel gehert tsum sekvestrator fun Skarb.)- hoben zey genumen di „slomyanke” un hoben iber ihr gemakht a simbolishen pogrom oyf di „kapitalisten”, oderen hoben zey fun ihr getsoygen tsu eyntsige shtroyen hoben zey ihr tsutsupt...ihr vet moyde zayn raboysay! az dos zenen shoy n „shtroyene gazlonim” fun gor a ander min...

Ober meynt nit, az di „kapitalisten” zenen azoy shlekht, zey halten kas gegen di velkhe halten „strickes” in di buzimer oyf „leatid levo”... neyn, abi nor a bisele „irat shamaim” khotsh a shoy n, a shoten fun „irat shamaim” un di „kapitalisten” zenen mukhan umezuman ales tsu shneken, ales

Ze „słomianych rozbójników” się naśmiewamy, wyśmiewamy się z ich słabości, ale jednocześnie mamy do nich, do pewnego stopnia łagodny stosunek. Przyjmujemy ich, bądź co bądź, za porządnych ludzi, ludzi, którzy nie mogą dopuścić się żadnego kawałka zbójckiej roboty, nawet kiedy wydaje się, że się tego dopuszczają...

My jednakże mieliśmy okazję ujrzeć „rozbójników słomianych”, których powinno się bardzo żałować. Trzeba na nich, choć to naprawdę „słomiani rozbójnicy”, spojrzeć z zupełnie innego punktu widzenia.

Było to w domu gminnym podczas posiedzenia Rady Kahału, dyskutowano o subsydiach dla kursów przy „Bundzie”; Przybyli „towarzysze” by poprzeć planowaną obstrukcję ze strony ich radnego. Działwa, młode panienki, z zaciśniętymi pięściami skierowanymi do starszyny, w krytycznym momencie dla ich wniosku, jak na komendę usunęli barierę, zdarli tapetę ze ściany i zabrali się do „rąk” (*wskazówek do czytania Tory w synagodze*). Cudem starszyna synagogi dała drapakę tylnymi drzwiami.

Jako że już nie mieli oni czego demolować, (ponieważ reszta mebli należy do sekwestratora Skarbu.) -wzięli „słomiankę” i urządzili nad nią symboliczny pogrom „kapitalistów”, innymi słowy powyciągali z niej pojedyncze słomki, wyskubali ją...Przyznacie szanowni państwo! że są to „słomiane łobuzy” już zupełnie innego sortu...

Ale nie myślcie, że „kapitaliści” są tacy źli, że gniewają się na tych, którzy trzymają „stryczki” za pazuchą na ” przyszłe czasy”... o nie. Aby tylko odrobinę „bojaźni bożej”, choćby cienia „bojaźni bożej” a „kapitaliści” są gotowi i chętni wszystko smarkaczom odpuścić i

Lomzer Shtime

fergasen...vi nor di forshteher fun "Bund" hoben tsugezagt, az di geld velen zey nisht fernitsen "anti religyez",-hot men zey beshtimt 300 zl.a yohr...(far a "nazid adashim" ferkoyft di anti-religyezitet)...nokh a beseren sakhar hot der "Bund" bekumen far zayn bisel "irat shamayim gor in a ander ort; vi es shteht bay unz geshriben:

mi sheoseratseyneu shel makom melakhti naase e`i akhrum (ver es tuht dem vhlen fun got tuhen far ihm andere zayn arbeyt). Dos iz geven, beys es hot do gevaylt der g. senator harav Rubinshteyn vi der shteyger, als a rov un g. senator, hot er gehalten a politishen fortrog in der groysen shihl. Fregt zikh di frage, ver hot ihm gedarft shteren? Es iz dokh klor der "Bund" oder andere sotsyalistische parteyen, zey hoben efsher al pi din gemegt oykh. Ober az zey hoben gezehn, az do zenen do di "akherim" di "Agude" mit'n "Kolel" fun groysen be`med, zenen zey shoyne geven ptur, es kumt zey derfar a emesn "yisher koakh", ven es zol zikh venden on mir, volt ikh zey, di bundisten mekhaded geven, tsu lernen dem perek halakhot "Derekh Erets" mit'n "Kolel". Der "Kolel" hot mashmaut nit in zinen, az zey hoben nokh nisht dervayl keyn "shtert" nor "benk" in groysen be`md, teyl menshen hoben zey ferentfert, az dos iz derfar, vayl zeyer manhig iz ferreyzt...Es iz ober gevunshen az a zelkhe tsukunftige "manhigey haruakh" zolen zikh oyfheben hekher fun ale parteyen. Es iz efsher a shvere oyfgabe far alte rabinim, ober far naye rabinim, iz dos, vi men zagt a kategorisher imperativ zikh oystsubilden als kristal reyne menshen ohn shum parteyishe kine, ohn shum parteyishen gift...

Es iz faran kine nutslikhe, ot aza tsum bayshpil, vi mir zehen do metsad di froyen legabe di mener; Di mener hoben gegrindet

„Głos Łomżyński”

przenieść w niepamięć... jak tylko przedstawiciele "Bundu" przyobiecali, że nie wykorzystają pieniędzy "antyreligijnie" przyznano im 300 zł. na rok...(za "miskę soczewicy" sprzedali

antyreligijność)...jeszcze lepszą zapłatę uzyskał "Bund" za swą odrobinę "bożego strachu" zupełnie w innym miejscu; jak jest to u nas zapisane:

Kto spełnia wolę bożą, temu pracę jego wykonują za niego inni.

To było, w czasie kiedy gościł tu pan senator rabin Rubinsztein. Jak zwykle jako rabin i pan senator, dał on wykład polityczny w wielkiej synagodze. Powstaje pytanie, kto powinien był mu przeszkodzić? Przecież jasne, że "Bund" bądź inne partie socjalistyczne, one zapewne wedle prawa także mogły. Ale, kiedy zobaczyli, że są tu "inni" ci z "Agudy" wraz z "Kolel"(wspólnota, *instytucja studiów talmudycznych*) z wielkiego bejs-medreszu, byli już od tego zwolnieni co przysporzyło im prawdziwej "radości". Gdyby to ode mnie zależało, zaszczyciłbym bundowców łaską nauczania rozdziałów prawa "Derech Erec"(o *obyczajach i postępowaniu*). Takim zaszczytem obdarzyłbym też "Kolel"(*instytucję nauki talmudycznej*). "Kolel" najwyraźniej nie ma świadomości, że oni (*Kolel*) jeszcze nie mają w głowie

póki co żadnego "przeszkadza" tylko "tęskni". W wielkim bejs medreszu niektórzy wyjaśniali im, że dzieje się tak, ponieważ ich przywódca jest na emigracji ...Ale pożądane jest, aby takowi przyszli "przywódcy duchowi" wzniesli się wyżej ponad wszystkie partie. Zapewne jest to trudne zadanie dla starych rabinów, ale dla nowych rabinów jest to, można by rzec, imperatyw kategoryczny polegający na kształceniu się na kryształowo czystych ludzi bez żadnych partyjnych zazdrości, bez żadnej partyjnej trucizny...

Zazdrość bywa korzystna, ot, na ten

Gmiles Khsodim Kase. Kumen di froyen un zogen, vos, nor aykh kumt aza feter beyn? Mir vilen mit aykh mitzitsen in "gan eyden"... un hoben oykh geshafen a Gm ``Kh Kase "Ezrat nashim".

Oyb es handlt zikh vegen a bisele "gan eyden" far aza guten that velen take di mener muzen dort zitsen bay zeyere amerikaner brider in shkhenot, vayl dos geld hot men bekumen bay unzer brider fun Amerika, un nor a kleynere protsent iz eygens, der far di froyen hoben ongefangen zeyer

przykład, ta, którą widzimy ze strony kobiet w stosunku do mężczyzn; Mężczyźni założyli Kasę Gmiles Chsodim (*bezprocentową kasę pożyczkową*). Przychodzą kobiety i mówią, jakże to tak, tylko wam wpada taka tłusta kość? My chcemy razem z wami siedzieć w "raju"... i także stworzyły Kasę Gm. Ch. (*bezprocentowa kasa pożyczkowa*). "Ezrat nashim" (*dosł. "część kobieca w synagodze"*). Jeśli chodzi o odrobinę "raju" za takie dobre dzieło to, w rzeczy samej, mężczyźni będą musieli tam siedzieć tuż przy swoich amerykańskich braciach, ponieważ pieniądze otrzymano od naszych braci w Ameryce i tylko niewielki procent jest własny. Z tego powodu kobiety rozpoczęły swoje dobre

strona nr 6

guten that mit eygene geld un mih, un der "gan eyden" vet far zey take zayn nisht keyn geborgter...

Oykh in a ander gebit hoben mir gezehn a nutslikhe "kina". Ikh meyn vegen dem inyen "magides". Mener hoben gehat un hoben: "magidim", "matifim" un stam "darshanim", di froyen hoben a zelkhe oykh gehat, ober shoyngor lang.

Dos a haiza bekumen gegen unz...

Kumendig fraytog tsu nakhts fun shuhl un trefendig der froy fermatert, ales tsugegreyt, vi men darf, shpatsirt der man zikh iber`n shtub, raybt di hend fun nakhes, un fregt zikh "Eyshes khayil mi imtsa?" Staytsh ! Aza haiza! Iz gekumen a froy un davke fun "Erets Israel" froy Bela Pevzner un hot gevizen, az zi shteygt iber di mener. Ver redt vegen ihr "droszes"! Wunderbare, a sinteze fun "Khelmer magid" un "Maslanski" tsuzamen, es iz mehr tsu bevunderen ihr "Eyshes khayil"... nakht bay nakht gezogt, fun bahn tsu bahn, fun shtodt tsu shtedtl (zolen mir keyn eyn -hore nit geben) ihr moralisher erfolg iz nisht tsu beshrayben.

dzieło własnymi pieniędzmi i trudem, "Raj", w rzeczy samej, nie będzie dla nich pożyczonym...

Także w innej sferze ujrzeliśmy korzystną "zazdrość". Chodzi mi o kwestię "kaszubską" . Mężczyźni mieli i mają: wędrownych kaszobów, kaszobów bardziej i mniej zaawansowanych. Kobiety także miały takich, ale to było dawno temu. To odwaga by wystąpić przeciwko nam... Wróciwszy w piątkowy wieczór z synagogi i spotkawszy kobietę zmęczoną, wszystko przygotowane, jak być powinno, spaceruje sobie mężczyzna po domu, zaciera ręce z zadowolenia i zapytuje "Cudowną kobietę któż znajdzie?" (*pierwsze słowa pieśni szabesowej*) Jakże to tak ! Taka śmiałość! Przybyła kobieta i to właśnie z "Ziemi Izraela" pani Bela Pevzner i pokazała, że prześciga mężczyzn. Kto mówi o jej "kazaniach"! Wspaniałe, synteza "Magida z Chełma" i "Maśląńskiego", jest to raczej podziwianie jej w kategoriach "Cudowną kobietę któż znajdzie?" (*pierwsze słowa pieśni szabesowej*)... noc w noc

Dokh megen mir nokh alts zingen dem "Eyshes khayil mi imtsa?" Vayl ven tsvishem unz mener volt zikh gefunen eyner mit aza talant un erfolg, volt er gekent shoyt farmogen 5 mihlen a 10 tartaken un a por oytomobilen. Zi, di froy Bela Pewzner, hot unz ober obgetohn oyf terkish, zi nehmt nisht keyn yen prute far zikh...

Tsvishen unzere mener zenen gor nit benimtsa azelkhe idealisten, afile di "dozores" zenen knape idealisten, azoy hot festgeshtelt der ratman Yona; Er hot forgeshlogen, az dos geld vos es kumt dem dozor Kolinsi fun der mykve, zol er nit mohnen fun der gmine, nor er zol zikh ob "tublen" etlikhe yohr far zayn geld. Shtelt zikh for, az der dozor Kolinski iz oyf dem nit beshtanen, fregt zikh avu iz der idealizm?...

Alfomi.

wypowiadane, od pociągu do pociągu, od miasta do miasteczka (nie bądźmy nieżyczliwi). Jej sukces moralny jest nie do opisania. Czy możemy wciąż jeszcze śpiewać to "Cudowną kobietę któż znajdzie?" Gdyby między nami mężczyznami znalazł się ktoś z takim talentem i sukcesem, władałby on już 5 młynami, 10 tartakami i kilkoma autami. Ona, pani Bela Pewzner, jednak zrobiła nas w Turka, ona nie bierze dla siebie złamanego grosza... Wśród naszych mężczyzn ze świeczką szukać takich idealistów, nawet "gabaje" są mizernymi idealistami, tak stwierdził radny Jona; Zasugerował on, by pieniędzy, które trafiają do gabaja Kolińskiego z mykwy, nie domagał się on od gminy, ale by "zanurzał się" przez parę lat za swoje pieniądze. Wyobraźcie sobie, że gabaj Koliński nie przystał na to, zapytacie: i gdzie tu idealizm?...

Alfomi.

strona nr 5

kontynuacja artykułu przerwane na stronie 4

Nr. 18. Tsu dem yudishen folk in Poylen
Nr. 18.
Yuden! Khaveyrim un birger!

Unzere problemen muzen veren di ongevehtogte fragen. Ersht dan kon men hofen, az zey velen bafridigt veren. Un velen mir zayn a kraft in Sejm, velen mir konen ferteydigen unzere foderungen fun der bama zayner un in di komisyas zayne, vet men mit unz ferhandlen ernst in di kabinetten. Andersh vet men unz poshet nisht bemerken un men vet kumen laykht tsu der ibertsoygun, az mir zenen tsufriden un darfen gornisht. Un dos vet geshehn in a tsayt, ven es shtarkt zikh bay unz di arbayts-lozizgkayt, s`vakst di poyperizirung, ven mir shtiken zikh in a virtshaftlikhen geto, ven di printsipyale

kontynuacja artykułu przerwane na stronie 4

Nr 18. Do narodu żydowskiego w Polsce
Nr 18.
Żydzi! Towarzysze i obywatele!

Nasze problemy muszą stać się bolesnymi pytaniami. Tylko wówczas można mieć nadzieję, że zostaną one rozwiązane. I staniemy się siłą w Sejmie, będziemy mogli bronić naszych żądań na forum sejmowym i w jego komisjach, będzie się z nami wiodło poważne rozmowy w gabinetach. W innym razie po prostu nikt nas nie zauważy, z łatwością dojdą do wniosku, że jesteśmy usatysfakcjonowani i niczego nam nie potrzeba. A stanie się to w czasie, kiedy u nas wzrasta w siłę bezrobocie, rośnie spadek stopy życiowej, kiedy dusimy się w gospodarczym getcie, kiedy nasze

foderungen unzere blayben unerfilt, ven di regirung- di beste far Yuden, vi men zogt, velkhe mir hoben gehat - vil di yudishe frage nisht "forsiren", vartendig biz es velen royf veren di nisht -yidishe masen un tsushtimen tsu unzer fuler glaykhberkhtigung un onerkenung fun unzere natsyonale rekht.

Dervayl ober veren di zelbe masen ertsoygen in dem gefihl, az es kumt unz nisht mehr, vi mir hoben, az mir muzen zayn tsufriden, oyb nisht zenen mir sonim fun Poylen, fun poylishen folk.

Yuden birger! Mit`n Blok fun Natsyonale Minderhayten, vos iz geshlossen gevoren in yohr 1922, hot zikh ongehoiben a a nay ruhmful kapitel in der geshikhte fun Yuden in Poylen. Mir hoben bevizen a bayshpil unzere brider in andere lender. Vu nor s`iz meglikh geven, zenen gebildet gevoren ehnikhe vahl-bloken in velkhe s`hoben zikh beteyligt oykh di poylishe minderhaytenin di betrefende lender. Zolen mir itst ferlozen dem dozigen veg? Zolen mir itst lozen zikh tsurikvarfen oyf di alte blotige stezshkes fun krikheray un untertenigkayt, tsufridenhayt fun knekhtisher, az men lozt unz leben?

Mir zenen fest ibertsaygt, az dos vet nisht geshehn, kon nisht geshen! |Di yudishe folks-masen velen zikh selbst nisht ferraten. Dos konen thun eyntselne parteyen tsulieb zeyere parteyishe tsveken, eyntselne politishe karyeristen, ober nisht di folks masen! Azoy vi mit finf yohr tsurik velen zey zikh obrufen oyf unzer oyffoderung tsum kamf- far rekht un gerekhtigkayt, far a meglikhkayt fun a frayer natsyonaler entviklung.

Yuden birger! Di kumendige vahlen velen in fiel, fiel hinzikhten entsheydend! Der driter Seym vet revidiren di konstitutsye oyf`n yesod fun der erfahrung fun di fergangene yohren. Oykh mir muzen zogen unzer vort in der doziger frage- a hoykh, virdig un kreftig vort. Un zol keyner nisht hoben dos mindeste rekht tsu zogen: di Yuden zenen tsebrokhen gevoren, untertenig gemakht gevoren, men darf zikh mit zey mehr nisht rekhnen.

Yuden birger! In 1922 hot ihr masenvayz geshtimt far unzere listes. Mit ferakhtung un ekel hot ihr obgevarfen di shendlikhe

pryncypialne oczekiwania pozostają niespełnione, kiedy rząd - najlepszy dla Żydów, jak to się mówi, jaki kiedykolwiek mieliśmy - nie chce" forsować" żydowskiego pytania, czekając aż zostaną wyciągnięte za włosy nie żydowskie masy i zgodzą się na naszą całkowitą pełnoprawność i przyznanie naszych praw narodowych. Tymczasem jednak te same masy wychowuje się w poczuciu, że nie należy się nam więcej niż mamy, że musimy być radzi, a jeśli nie, znaczy to, że jesteśmy wrogami Polski, wrogami narodu polskiego.

Żydzi obywatele! Z Blokiem Mniejszości Narodowych, który został zawarty w roku 1922, rozpoczął się nowy, sławny rozdział historii Żydów w Polsce. Daliśmy przykład naszym braciom w innych krajach. Gdzie tylko to było możliwe, zostały utworzone analogiczne bloki wyborcze, w których wzięły udział także polskie mniejszości w stosownych krajach. Czy powinniśmy teraz zarzucić tę oto drogę?

Czy powinniśmy teraz wrócić na stare błotniste ścieżki uległości i podporządkowania, satysfakcji ze służalczości, że pozwalają nam żyć?

Jesteśmy mocno przekonani, że to się nie zdarzy, to się nie może zdarzyć! Masy narodu żydowskiego nie zdradzą samych siebie. To mogą uczynić pojedyncze partie dla swoich partyjnych celów, pojedynczy polityczni karierowicze, ale nie masy narodowe! Tak jak pięć lat temu będą one odpowiadać na nasze wezwanie do walki- za prawo i sprawiedliwość, za możliwość swobodnego rozwoju nacji.

Żydzi obywatele! Nadchodzące wybory będą w wielu, wielu wymiarach zrozstrzygające! Trzeci Sejm zrewiduje konstytucję na fundamencie doświadczenia lat ubiegłych. My także musimy wypowiedzieć swe słowo w tejże kwestii.- głośne, godne i mocne słowo. I nikt nie powinien mieć najmniejszego prawa mówić : Żydzi zostali rozbici, zostali ubezwłasnowolnieni, nie należy się już z nimi liczyć.

Żydzi obywatele! W 1922 masowo

beshuldigungen vos zenen gemakht gevoren oyf unzer Blok. Itst benayendig tsum tsveyten mol dos Blok fun di Natsyonale Minderhayten fodern mir aykh

głosowaliście za naszymi listami. Z pogardą i niesmakiem odrzuciliście haniebne oskarżenia, którymi obdarzono nasz Blok. Teraz odnawiając po raz drugi Blok Mniejszości Narodowych upraszamy was,

strona nr. 6

oyf, ihr zolt vayter gehn dem zelben veg, dem eyntsigen rikhtigen veg fun kamf far rekht un gerekhtigkayt, dem eybigen kamf fun unzer eybigen folk. Lozt aykh nisht obshreken un ferfihren!

Nider mit krikheray, mit shrek un shfelot !

Tsu kamf far fulshtendige birgerlikhe rekht, far rekht oyf arbeyt, far rekht oyf an`eygener shul, oyf a natsyonaler zelfstfervaltung, oyf a freyer natsyonaler entwiklung!

Der Tsentraler Vahl-Komitet fun`m Yudishen Natsyonalen Blok baym Blok fun di Natsyonale Minderhayten.

Far dem Yudishen Natsyonal. Rat:

In nomen fun der Tsionistisher Organizatsye in Poylen

- (-) I. Grinboym
- (-) A. Hartglas
- (-) L. Levite.

In nomen fun der organizatsye "Mizrakhi":

- (-) H. Farbshteyn
- (-) d`r Sh. Feldman
- (-) A. Blum

In nomen fun der Tsionistisher Arbayts-Partey "Hitakhdut"

- (-) A. Levinzohn
- (-) M. Gordon
- (-) I. Eyges.

byście nadal kroczyli tą drogą, tą jedynie słuszną drogą walki za prawo i sprawiedliwość, odwiecznej walki naszego odwiecznego narodu. Nie dajcie się zastraszyć i zwieść!

Precz z uległością, ze strachem i niegodziwością!

Niech żyje walka za pełnię praw obywatelskich, za prawo do pracy, za prawo do własnej szkoły, do narodowej samorządności, do swobodnego rozwoju narodowego!

Centralny Komitet Wyborczy Żydowskiego Bloku Narodowego przy Bloku Mniejszości Narodowych.

Dla Żydowskiej Rady Narodowej:

W imieniu Organizacji Syjonistycznej w Polsce

- (-) I. Grinbojm
- (-) A. Hartglas
- (-) L. Lewite

W imieniu organizacji "Mizrachi":

- (-) H. Farbszhteyn
- (-) dr. Sz. Feldman
- (-) A. Blum

W imieniu Syjonistycznej Partii Pracy "Hitachdut"(Solidarność)

- (-) A. Lewinzon

<p>Far dem Tsentralen Yudishen Handverker-Ferband: (-) H. Rosner (-) inzh. Tsherniakov (-) D. Bromberger.</p> <p>Far der Demokratish-Folkistischer Partey: (-) d`r Ts. Shabad (-) I. Tshernikhov (-) Sh. Volkovitsh.</p> <p>Far dem Yudishen Froyen Ferband in Poylen: (-) Pua Rakovska (-) Rokhl Shteyn.</p> <p>Varsza in yanuar 1928.</p>	<p>(-) M. Gordon (-) I. Ejges.</p> <p>Dla Centralnego Żydowskiego Zjednoczenia Rzemieślników: (-) H. Rosner (-) inż.. Czerniakow (-) D. Bromberger.</p> <p>Dla Partii Narodowo Demokratycznej: (-) dr C. Szabad (-) I. Czernichow (-) Sz. Wołkowicz.</p> <p>Dla Związku Kobiet Żydowskich w Polsce (-) Pua Rakovska (-) Rachel Szejn.</p> <p>Warszawa w styczniu 1928.</p>
<p>Di krayz- konferents fun Yid. Natsyonalen Blok Baym Minderhayts-Blok in Lomza.</p> <p>Zuntog Inokhmitog hot zikh geefent in zal fun "Hatkiya" a konferents fun di vahl-komiteten fun Yidishen Natsyonalen Blok baym Blok fun di Natsyonalen Minderhayten in lomzer krayz, in velkher es hoben zikh beteyligt mehr vi 20 delegaten fun 11 shtedt. In der krayz-konferents hot zikh beteyligt gevez. senator harov Rubinshteyn fun Vilna. Di konferents efent der forzitsender fun Lomzsher Vahl Komitet d`r Symeon Peltin, begrist dem khosheven gast harov Rubinshteyn, vi oykh ale delegaten fun der provints un behandelt di geshafene lage in tsuzamenhang mit di</p>	<p>Okręgowa konferencja Żydowskiego Bloku Narodowego przy Mniejszościowym Bloku w Łomży.</p> <p>W niedzielę o 1 po południu rozpoczęła się w sali "Hatchija"- "Odrodzenia" konferencja komitetów wyborczych Żydowskiego Bloku Narodowego przy Bloku Mniejszości Narodowych w okręgu łomżyńskim, w której wzięło udział ponad 20 delegatów z 11 miast. W okręgowej konferencji wzięło udział były senator reb Rubinsztein z Wilna. Konferencję otwiera prezes Łomżyńskiego Komitetu Wyborczego dr Symeon Pełtyn. Wita on szanownego gościa reb Rubinsztejna, jak też wszystkich delegatów z prowincji i rozpatruje zaistniałą sytuację kontekście</p>

beforshtehende vahlen tsu di gezegeberishe kerper-shaften.

D`r Peltin iz ibertsaygt in nitsokhn fun Natsyonaliteten-Blok, vorum di idee fun a tekhnishen Blok mit di iberige minderhayten iz a gerekhte. Der galekh Lutoslavski- ruft oys der redner- hot azoy kuntsig tsugesniten di vahl-krayzen, az di yidishe befolkerung zol khas vekholile nisht bekumen keyn geherige reprezentants. D`r Peltin ilustrirt zayn oysfihung mit`n bayshpiel fun lomzsher vahl-krayz, in velkhen der mandat tsum Seym iz nisht

gezikhert far der yidisher befolkerung in der zelber tsayt, ven lomzsher vahl-krayz zol zayn fereynigt mit ostrover volt di yidishe befolkerung gekent troymen nisht nor vegen eyn Seym deputam, nor afile vegen tsvey.

Endert di vahl ordinatsye, makht iber di vahl-krayzen ruft oys d`r Peltin- un dan makht unz farvarfen.

D`r Peltin erteilt dos vort, harov Rubinshteyn. Mit finf yohr tsurik -fangt on zayn berikht der gast- volt zayn oyfgabe gevezen fiel laykhter, vayl dos gantse poylishe Yudentum iz geshtanen oyf der platform fun a Natsyonaliteten -Blok. Haynt iz der shidekh tsurisen, vayl unzere nekhtige shutfim un hayntige gegner hoben zikh fereynigt mit di, velkhe erkleren, az der Natsyonaliteten Blok iz a antimelukhisher akt un der far iz di brik fun fereynigung gevoren tsubrokhen un ferbrent.

Der redner ilustrirt zayne oysfihungen mit fershidene bayshpilen fun parlamentarishen leben in fershidene lender.

Di deputaten un senatoren fun Yidishen Natsyonal Rat reprezentiren di fule rekht fun der yidisher minderhayt als kibuts. Di vikhtigkayt fun a shtarker reprezentants iz haynt fiel greser vi a mol. Davke bay der regirung fun marshal Pilsudski, ven mir hoben gevisen oyszikhten tsu fergringeren unzer lage ligt oyf unz a khov tsu shafen a shtarkere reprezentants.

Nokhn referat fun harov Rubinshteyn iber der politishe lage in land tret tsu di krayz-konferents oystsuehren di berikhter fun di lokale vahl-komiteten. Iber der tetigkayt fun lomzsher vahl-komitet referirt der vitse-forzitsender fun komitet h`Henokh Ayzenshtadt, h` V. Shlapak fun Radzshilovo erkleret, az in ortigen vahl-komitet beteyligen

nadciagajacych wyborow do organow ustawodawczych (*ustawodawczych skladow osobowych*).

Dr Pełtyn jest przekonany o zwycięstwie Bloku Narodowościowego, bo idea technicznego Bloku z pozostałymi mniejszościami jest słuszna. Książd Lutosławski- obwieszcza mówca- tak po mistrzowsku rozkroił okręgi wyborcze, by ludność żydowska, broń cię panie boże nie uzyskała żadnej należytnej reprezentacji. Dr Pełtyn ilustruje swoje wywody na przykładzie łomżyńskiego okręgu wyborczego, w którym mandat na Sejm nie jest zagwarantowany dla żydowskiej ludności tymczasem, gdyby łomżyński okręg wyborczy był zjednoczony z ostrowskim mogłaby ludność żydowska marzyć nie o tylko jednym deputacie sejmowym, ale nawet o dwóch.

Zmieniajcie ordynację wyborczą, przerabiajcie okręgi wyborcze- wykrzykuje dr Pełtyn- i wtedy nas zarzucajcie.

Dr Pełtyn udziela głosu reb Rubinsztejnowi. Pięć lat temu- rozpoczyna swoje sprawozdanie gość - zadanie byłoby o wiele lżejsze, ponieważ całe to polskie Judentum (Żydostwo) stało na platformie Bloku Narodowościowego. Dziś ślub jest rozerwany, ponieważ nasi wczorajsi wspólnicy i dzisiejsi oponenci zjednoczyli się z tymi, którzy objaśniają, że Blok Narodowościowy jest aktem antypaństwowym i dlatego most zjednoczenia został złamany i spalony.

Mówca ilustruje swoje wywody przeróżnymi przykładami z życia parlamentarnego w różnych krajach. Deputaci i senatorowie Żydowskiej Rady Narodowej reprezentują pełne prawa mniejszości żydowskiej jako społeczności. Znaczenie mocnej reprezentacji jest dziś o wiele większe niż kiedykolwiek. Właśnie przy rządach marszałka Piłsudskiego, kiedy mamy pewną perspektywę na polepszenie naszej sytuacji spoczywa na nas obowiązek stworzenia mocniejszej reprezentacji.

Po referacie reb Rubinsztejna dotyczącym politycznej sytuacji w kraju przystępują do uświetnienia konferencji okręgowej sprawozdawcy z lokalnych komitetów wyborczych. Działalność łomżyńskiego komitetu wyborczego referuje wiceprezes komitetu pan Henoch Ajzensztadt. Pan W. Szłapak z Radziłowa objaśnia, że w

<p>Lomzer Shtime</p> <p>Fun der higer poylisher prese.</p> <p>Di “Życie i Praca” organ fun der higer Khadetsye hot ersht bereykhert di gasen literatur mit a shpogel-nayen artikel unter`n nomen “Komunizm”, in velkhen zi rat zikh gut tsutsukuken, vet men zehn klor un daytlikh, az der komunizm, iz a reyn yidish-natsyonale bevegung. Ot zeht, ruft oys di tsaytung, der bester un lebediger bayshpil iz dokh di hayntige Rusland:</p> <p>“Oyf di vikhtigste melukhe amten zenen oyf 100 postens do 100 Yiden, oyf di veniger vikhtige 90-80 protsent, oyf di niderigere postens helft oyf helft. Di velt hot ongehoiben nokhtsuforshen, hot zikh aroysgeshtelt, az mit der revolutsye in Rusland hoben ongefihrt Yiden, azoy oykh mit di komunistishe revolutsyes in Daytshland, Ungarn, un afile bay unz in Poylen veysen mir fun di politsay-berikhten un fun der prese, az mit dem komunizm fihren on bloyz Yiden”.</p> <p>Di letste tsayt iz “entdekt” gevoren gor a naves, nemlikh: “Di groyse bankiren, finansisten un bikhlal raykhe Yiden fun ale lender shtitsen mit geld un mit zeyere aynflusen yede komunistishe bevegung. S`iz oykh bekant, az di yidishe inteligents-literaten, advokaten, doktoyrim, sokhrim, industriele Yiden-betsihen zikh bikhlal tsum komunizm ginstig. Es iz faran a geheyme yidishe regirung unter`n nomen ”Sanhedrin”, velkhe beshteht fun groyse finansisten un gelehrte Yiden, gefint zikh in Nyu-York, London oder Pariz un shikt ihre befoylen tsu di komunistishe armeen”.</p> <p>Oyf`n befehl fun dem Sanhedrin:</p> <p>“Hoben di Yiden mit der hilf fun dem durkh zey obgenarten rusishen hamoyn oysgekoylet in Rusland 2 milyon Rusen un di andere 2 milyon zenen entlofen fun unter`n rituelen meser un valgern zikh in gants Eyropa”.</p>	<p>„Głos Łomżyński”</p> <p>Z lokalnej prasy polskiej.</p> <p>“Życie i Praca” organ miejscowej Chadeccji tylko co wzbogacił literaturę uliczną świeżutkim artykułem zatytułowanym “Komunizm”, w którym doradza dobrze się przyjrzeć a zobaczy się jasno i wyraźnie, że komunizm to czysto żydowski ruch narodowy. Oto spójrzcie, głosi czasopismo, najlepszym i żywym przykładem jest przecież dzisiejsza Rosja:</p> <p>“Na najbardziej znaczących posiadach państwowych na 100 stanowisk przypada 100 Żydów, na mniej znaczących 90-80 procent, na niższych posiadach pół na pół. Świat wszczął dochodzenie. Okazało się, że rewolucją w Rosji kierowali Żydzi, tak jak i rewolucją w Niemczech, Węgrzech i nawet u nas w Polsce wiemy z raportów policji oraz z prasy, że komunizmem kierują wyłącznie Żydzi”.</p> <p>Ostatnimi czasy została “odkryta” kompletna nowina, a mianowicie: “Wielcy bankierzy, finansisci i ogólnie bogaci Żydzi ze wszystkich krajów wspierają pieniądze i swoimi wpływami każdy ruch komunistyczny. Jest też wiadomym, że inteligencja żydowska- literaci, adwokaci, doktorzy, kupcy, przemysłowcy żydowscy przejawiają ogólnie sprzyjający stosunek do komunizmu. Istnieje tajny rząd żydowski pod nazwą “Sanhedryn”, który składa się z wielkich finansistów i uczonych żydowskich, znajduje się on w Nju Jorku, Londynie albo Paryżu i wysyła swoje rozkazy armiom komunistycznym”.</p> <p>Na rozkaz Sanhedrynu:</p> <p>Żydzi z pomocą przez nich otumanionych rosyjskich prostaków wyróżnili w Rosji 2 miliony Rosjan a pozostałe 2 miliony uciekły spod rytualnego noża i wałęsają się po całej Europie”.</p>
--	---

Di Yiden hargenen oys planmesig di goyim, kedey obtsureynigen umetum dem plats far zikh un dermit erklert zikh di zakh, vos afile di yidishe milyoneren un bankiren in gor der velt shiten oyf n komunizm oystsres mit geld. Es iz beemes nisht keday tsu polemiziren mit dem tsevildeveten oytor fun artikel, vekher shemt zikh agev ontsurufen zayn nomen.

Mir vilen im nor fregen, mit vos shteht er hekher fun di tshekisten in Moskva? Tsi zeht zikh nisht aroyz fun zayn pirtsuf di zelbe blutdurshtige khaye vi yene dort? Tsi zenen zey nisht 2 glaykhe khaveyrim fun zelben blut un fleysh er un Dzshershinski, der emeser shefer un kop fun der Tsheka in Rusland? Tsi volt er nisht velen shafen do a shvartsen Tsheka un ferbrenen andersh gloybende lebedigerhayt, azoy vi di andere dort tsuzamen mit di Dzerzhshinskes un Markhlevskes hoben geschafen a royten?

Ot azoy hetst men frank un fray, unerhert khutspedig, gegen Yiden un nor in dem prot, vayzt oys, hersht bay unz fule frayhayt fun vort.

A.

**Arum der vahl - kompanye.
Di poylishe gas un mir.**

Mir shtehen in miten bren fun der vahl-kampanye tsum Seym un Senat. Oyf der poylischer gas lozt zikh merken a shtreibung tsum blokiren zikh.

Fun eyn zayt geht mit der lozung fun got un foterland der poylischer rekhter lager unter nomen fun a Katoylish-Natsyonalen Blok, velkher grupirt zikh arum dem organ fun der Khadetsye "Życie i Praca" un lozt nisht durkh yeder gelegenhayt ontsufalen oyf der yidisher befelkerung bikhlal, oyf n Blok fun di Natsyionale Minderhayten bifrat un afile oyf di rabonim fun Galitsyen, velkhe shtehen in a engen kontakt mit der Sanatsye.

Fun der tsveyter zayt veren gefihrt unterhandlungen tsvishen PPS, Vizvolenie un der Poyern-Partey vegen shafen a eynheytlukhen Linken-Demokratishen Blok oyf n gebiet fun lomzsher vahl-krayz.

Żydzi niszcą gojów planowo oczyszczając przestrzeń dla siebie. I to by wyjaśniło rzecz całą, że nawet żydowscy milionerzy i bankierzy w całym świecie sypią na komunizm kupę szmalu.

Doprawdy nie warto nad tym polemizować z rozjuszonym autorem niniejszego artykułu, który w rzeczy samej wstydzi się wyjawić swoje imię.

Chcemy go tylko zapytać co go czyni lepszym od czekistów w Moskwie? Czy nie wyziera z niego ta sama kreatura krwiożercza jak ta tam (w Moskwie)? Czyż nie są oni 2 jednakowymi towarzyszami tej samej krwi i kości on i Dzierżyński, prawdziwy pasterz i głowa Czecha (tajnej policji) w Rosji? Czy nie chciałby on stworzyć tu czarnej Czecha i spalić żywcem wierzących inaczej, tak jak inni tam razem z Dzierżyńskimi i Marchlewskimi stworzyli czerwoną (Czecha) ?

Tak oto podburza się do woli i niesłuchanie bezwstydnie przeciwko Żydom i tylko w tej dziedzinie, zdaje się, panuje u nas pełna swoboda wypowiedzi.

A.

**Wokół kampanii wyborczej
Polska ulica i my.**

Jesteśmy w trakcie rozkwitu kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu. Na polskiej ulicy daje się zauważyć dążenie do blokowania się (łączenia się w Bloki).

Z jednej strony z hasłem "bóg i ojczyzna" idzie polski obóz prawicowy pod nazwą Bloku Katolicko-Narodowego, skupiający się wokół organu Chadecji "Życie i Praca" i nie przepuszcza on żadnej okazji napaści na ludność żydowską ogółem, na Blok Mniejszości Narodowych w szczególności a nawet na rabinów z Galicji, którzy pozostają w ścisłym kontakcie z Sanacją.

Z drugiej strony są prowadzone negocjacje pomiędzy PPS, Wyzwolenie a Partią Chłopską odnośnie tworzenia wspólnego

Di initsyatoren fun Linken-Demokratishen Blok bevayzen mit tsifern, az tsum gevezenem Seym hoben zey gehat di meglikhkayt durkhtsufihren tsvey Seym-deputaten, nor tsulieb der tsushpliterung fun di linke rayhen hot der rekhter poylisher lager bekumen ale fier mandaten fun unzer vahl-krayz. In a zayt sheht di Sanatsye mit ihr Umparteyishen Blok fun Tsuzamenarbayt mit der Regirung un zikht mit shutfim tsu der vahl-kampanye.

Mit eyn vort: di poylishe parteyen blokiren zikh, kedey tsu erverben a geherige reprezentants in Seym un Senat.

Un vi shtelt zikh for di lage oyf der yidisher gas? Di yidishe gas a khuts ihr indiferentizm tsu di vahlen bikhlal, vos hot zayn oysdruk bekumen in dem shvakhen durkhzehn di vehler-reshimot, vayzt yetst aroys simonim fun shpaltungen, velkhe konen zayn far unz gefehrlikh in ihre konsekventsen.

Dukht zikh, vos far a oyszikhten hoben di linke yi-

Lewicowo-Demokratycznego Bloku na terytorium łomżyńskiego okręgu wyborczego.

Inicjatorzy Bloku Lewicowo-Demokratycznego udowadniają liczbowo, że do byłego Sejmu mieli oni możliwość przeprowadzenia dwóch deputatów sejmowych i tylko z powodu rozdziału w szeregach lewicowych polski obóz prawicowy uzyskał wszystkie cztery mandaty z naszego okręgu wyborczego. Z boku stoi Sanacja ze swym Bezpartyjnym Blokiem Współpracy z Rządem i spogląda z partnerami w kierunku kampanii wyborczej. Jednym słowem: partie polskie blokują się (*wchodzą w bloki*), by zdobyć odpowiednią reprezentację w Sejmie i Senacie.

A jak przedstawia się sytuacja na ulicy żydowskiej? Ulica żydowska oprócz jej indyferentyzmu w stosunku do wyborów w ogólności, co swój wyraz przybrało w słabej przejrzystości list wyborczych, wykazuje teraz znamiona rozłamów, które mogą być dla nas niebezpieczne w swych skutkach.

Wydaje się, co za perspektywę mają lewicowe ży-

strona nr. 9

Lomzer Shtime

dishe parteyen un di "Agude" oyf n lomzsher boden in tsuzamenhang mit di vahlen tsu di gezetsgeberishe kerpersheften? Zey fihren ober politik um ferreterish tsu shedigen a yidishen mandat fun natsyonalen lager.

Di yidishe gezelshaft vet zikh dokh obtreyslen fun di dozige meharsim un makharivim un vet untershtitsen di, vos fihren dem kampf far unzere natsyonale un birgerlikhe rekht, far unzer kiyum als kibuts.

Di budzshet-ferhandlungen in Kehile - Rat.

Der Kehile-Rat hot gehat eynige zitsungen,

„Głos Łomżyński”

dowskie partie i "Agude" na gruncie łomżyńskim w związku z wyborami do organów ustawodawczych?

Wiodą oni jednak politykę zdradziecką szkodząc żydowskiemu mandatowi Obozu Narodowego.

Społeczeństwo żydowskie jednak się otrząśnie z tego oto niszczycielstwa i wesprze tych, którzy prowadzą walkę za nasze prawa narodowe i obywatelskie, za nasze istnienie jako grupy.

Negocjacje budżetowe w Radzie Kahału.

Rada Kahału odbyła kilka posiedzeń, na

oyf velkhe s`iz behandelt gevoren der kehile-budzshet oyf dos yohr 1928. Dos budzshet hot referirt prezes fun der ferv. h`Epshteyn.

Dos ershte vort tsu der algemeyner diskusye hot genumen Parnes Domovitch fun der Tsionistisher Fraktsye. Er varft unterm a sharfer kritik di gantse hanhaga fun der fverwaltung, velkhe beshteht meystens fun perzonen, vos hoben nisht keyn ohnung fun a breyter gezelschaftlikher arbeyt, far velkhe di postulaten fun der kehile-organizatsye zenen lakhalutin fremd un deriber zenen zey kimat ale untetig. Mit keyn shum institutsye shteht nisht di fverwaltung in a velkhen s`iz kontakt, oyser mit der mikva , oyf velkher s`iz h`-yohr oysgegeben gevoren 14 toyzend zloties in der tsayt ven es iz preliminirt geven nor 4000zl. Bakoshes vegen subsidies, velkhe gefinen nisht keyn iberigen kheyn bay di fihrer fun der kehile-ferv. zehen nisht on di likhtige velt; Beshlusen fun Kehile-Rat veren durkh der kehile-ferv. nisht oysgefirt, azoy vi zi volt fun Kehile-Rat stam khozyek gemakht. Bay a zelkhe bedingungen vet di Tsionistische Fraktsye dem budzshet nisht untershtitsen.-Parnes Likhtenshteyn fun der "Agude" interpelirt di fverwaltung, far vos der Kehile-Rat hot nokh nisht keyn berikht fun der mit a langer tsayt tsurik gevehlter Sanatsye Komisyse far di inyonim fun shpitol. Parnes Rotshild fun "Bund" betont, az in der mikve hot men frische 14 toyzend zl. dem yohr fervendet, ohn fakhmenishe onvayzungen, un der rezultat iz, az dos vaser iz antlofen...(mankhe parnesim beshtetigen es), benugea dem rov in tsuzamenhang mit zayn obfohren nokh oysland hot der bundisher parnes zikh oysgedrikt nisht anshtandig, vos es hot aroysgerufen a groysen tumel un der forzitsender h` Ayzenshtadt hot gemuzt iberraysen di zitsung.

Tsu der anderer budzshet zitsung oyf velkher men hot shoyngedarft tsutreten tsu der behandlung fun di bezundere pozitsyes hoben di Agude-layt mobilizirt ale "traye gotsforkhtike" parnesim, velkhe zenen gekumen in fulen komplet,

kedey tsu rateven di mikve- gelder velkhe

których rozpatrzono budżet kahału na rok 1928.

Budżet ten referował prezes kierownictwa pan Epsztejn.

Jako pierwszy głos zabrał w ogólnej dyskusji Parnes (*przedstawiciel/radny kahału*) Domowicz z Frakcji Syjonistycznej. Poddaje on ostrej krytyce całe przywództwo kierownictwa, które składa się, po większej części, z osób pozbawionych pojęcia o szerszej pracy społecznej, dla których postulaty organizacji kahalnej są całkowicie obce i dlatego niemal wszyscy oni są nieaktywni.

Kierownictwo nie znajduje się w kontakcie z żadną instytucją poza mykwą, na którą tego roku zostało wydanych 14 tysięcy złotych podczas gdy preliminowane było tylko 4000 zł. Wnioski o subsydia, nie znajdujące zbytnej przychylności u przywódców zarządu kahału, światła dziennego nie oglądają; Postanowienia Rady Kahału nie zostały wykonane przez kierownictwo kahalne. Kierownictwo owo po prostu kpi sobie z Rady Kahału. W takich warunkach Frakcja Syjonistyczna budżetu nie wesprze.- Parnes Lichtensztein z "Agudy" interpeluje kierownictwo, dlaczego Rada Kahału nie posiada jeszcze żadnego sprawozdania z, jakiś czas temu wybranej, Komisji Sanacyjnej do spraw szpitala. Parnes Rotszyld z "Bundu" podkreśla, że w mykwę zainwestowano świeżych 14 tysięcy złotych tego roku, bez fachowych wskazówek a rezultat jest taki, że woda uciekła...(niektórzy parnesim (*przedstawiciele/radni kahału*) to potwierdzają). Co do rabina, dokładniej, co do jego wyjazdów za granicę, to bundowski przedstawiciel kahału wyraził się niestosownie. Wynikł z tego wielki tumult i przewodniczący pan Ajzensztadt musiał przerwać posiedzenie.

Do udziału w innym posiedzeniu budżetowym, na którym trzeba już było przystąpić do rozpatrzenia poszczególnych pozycji ludzie Agudy zmobilizowali wszystkich "wiernych bogobojaźliwych"

zenen gevoren geborgt ohn a friherdigen heskem fun Kehile -Rat. Der eyntsiger vayter bundisher parnes hot gebrakht zayn galerye-gvardie. Bay der pozitsye fun religyeze inyonim nehmt dos wort parnes Domovitsh, velkher gefint, az di religyeze bederfnishen fun der gezelshaft driken zikh nisht oys bloyz in oyshalten dem rabinat, es iz a shrayende oyle, ven es vert bevustzinnig fernakhlesigt dos efentlikhe religyeze leben. Er trogt arayn a forszlog, tsu shafen in shuhl a shtendigen khor un dem binyen fun shul obtsufrishen. Dem forshlog shtitst unter dozor Mizrakh (Tsion. Fraktsye), betonendig az zayne forshlogen in der fervaltung gefinen keyn mol nisht keyn geherige fershtendnish. Es entshteht a tumel tsvishen di Agude-layt, velkhe fodern dem forshlog obtsuvarfen. Nokh a heftigen meynungs- oystoysh vert gegen di shtimen fun der "Agude" beshlosen tsu asigniren 2000 zl. oyf a khor in shuhl. Parnes Domovitsh knitikirt dan di hanhaga fun der Talmud Tojre, vu di kinder bekumen a vilde ertsihung, vos es erklert zikh koydem kol dermit, vos di melamdim zenen melamdim un di lehrer zenen nokh aleyn yinglekh. Bay di bedingungen volt venigstens der "direktor" gedarf zayn a perzon, velkher zol aroysrufen metsad di kinder respekt tsu zikh. Der redner gefint oykh, az di kehile als a zelbe tor nisht privilegiren nor eyn tip fun a shule, vi di Talmud Toyre, nor muz mit der zelber glaykhhayt berikzikhtigen oykh dem hebreyishen Beit Ha Sefer "Tora Vedat", mitvirken dertsu, az oykh in dem dozigen Beyt Ha Sefer zol der sakhar lamud veren tsugenglikher, kedey der foter zol konen obgeben zayn kind dort vu er vil. Er trogt deriber arayn a forszlog di sumen 4800 zl. far der Talmud Toyre un 300 zl. far`n Beyt Ha Sefer, tsuzamen 5100 zl. tsu tsuteylen tsvishen di dozige tsvey shulen proportsyonel loyt der tsohl shiler vos gefint zikh in yeder fun zey. Parnes Likhtenshteyn (Agude) tret aroys gegen dem forshlog, gefinendig, az der Beyt Ha Sefer gehert tsu

private perzonen un za in Beyt Ha Sefer

parnesim, którzy przybyli w pełnym komplecie, by ratować pieniądze z mykwy, które zostały pożyczone bez uprzedniej zgody Rady Kahału.

I jeszcze bundowski parnes-radny kahalny przyprowadził gwardię jemu podobnych. Przy punkcie posiedzenia dotyczącym spraw religijnych głos zabiera przedstawiciel kahału Domowicz, który zwraca uwagę, że religijne potrzeby społeczeństwa nie wyrażają się jedynie w utrzymywaniu rabinatu. Jest to straszna hańba, gdy dochodzi do świadomych zaniedbywań publicznego życia religijnego. Wnosi on propozycję utworzenia w synagodze stałego chóru oraz odświeżenia budynku synagogi. Wniosek podtrzymuje starosta Mizrach (Frakcja Syjon.), podkreślając, że jego wnioski w zarządzie nigdy nie znajdują właściwego zrozumienia. Powstaje tumult wśród ludzi Agudy, którzy żądają odrzucenia wniosku. Po burzliwej wymianie poglądów postanawia się, mimo braku poparcia ze strony "Agudy", asygnować 200 zł na chór w synagodze. Radny kahalny Domowicz krytykuje następnie kierownictwo "Talmud Tory (*typ szkoły*), gdzie dzieci otrzymują dzikie wychowanie, co tłumaczy się przede wszystkim tym (*wymówką*), że melamedzi (*religijni nauczyciele*) są melamedami a nauczyciele sami są wciąż uczniami. W tych warunkach przynajmniej "dyrektor" musiałby być osobą wzbudzającą do siebie szacunek ze strony dzieci. Mówca zwraca też uwagę, że kahał jako taki nie może uprzywilejowywać tylko jeden typ szkoły, w tym przypadku Talmud i Torę, a musi z tym samym parytetem brać pod uwagę też hebrajską szkołę Bejt Ha Sefer "Tora i Wiedza". Musi przyczynić się do tego, że także w tej właśnie szkole Bejt Ha Sefer czesne będzie na tyle dostępne, by każdy ojciec mógł oddać swoje dziecko tam gdzie ma ochotę. Dlatego wnosi on propozycję sum 4800 zł dla Talmud Tory i 300 zł dla szkoły Bejt Ha Sefer, razem 5100 zł. podziału pomiędzy te dwie szkoły proporcjonalnego do ilości uczniów znajdujących się w każdej

gehen raykhe kinder, dagegen in Talmud Toyre mit gants kleyne oysnahmen gehen bloyz oreme.

Parnes Domovitch vayzt on, az oyb azoy dringt take aroys derfun, az ven a foter hot nor di meglikhkayt tsu tsohlen skhar lamud shikt er shoy nisht zayn kind in Talmud Toyre, vayl zi gefelt im nisht far keyn ertsihungs-anshalt, der redner kon ober fakten, ven eltern tsohlen dem skhar lamud in Beyt Ha Sefer mit der grester

z nich. Radny kahalny Lichtensztejn (Aguda) występuje przeciwko temu wnioskowi, stwierdzając, że szkoła Bejt Ha Sefer należy do osób prywatnych i że do Bejt Ha Sefer uczęszczają bogate dzieci, wprost przeciwnie do Talmud Tory z zupełnie małymi wyjątkami uczęszczają tylko biedne. Radny kahalny Domowicz zaznacza, że jeśli tak, to naprawdę z tego wynika, że gdy tylko ojciec ma możliwość opłaty czesnego już nie wysyła swojego dziecka do Talmud Tory, ponieważ takowa instytucja wychowawcza nie jest w jego guście. Mówca może jednak potwierdzić sytuacje, w których rodzice opłacają czesne w Bejt Ha Sefer z największym

strona nr.10

Lomzer Shtime

onshtrengung, krekhtsendig, un dan nokh fil eltern, vos nisht zeyendig bekoyekh tsu tsohlen dem skhar lamud, shiken zey zeyere kinder in di povshechne shulen, in velkhe benugea yidishe limudim vaksen zey oys amey-haartsim. Dem subsidyum far dem Beyt Ha Sefer darf natirlikh oysgetsohlt veren oyf di hend fun a eltern-komitet. Parnes Strikovski beshtetigt oykh, az di ertsihung Talmud Toyre lozt fil beser tsu vinshen. Dozor Shereshevski als gabay fun T``T kokht zikh, vi erloybt men zikh aza kritik oyf der T.T. Parnes Kimkhi iz nisht gegen hekhern dem subsidyum far dem Beyt Ha Sefer, er iz ober gegen obkirtsen dem subsidyum far der Talmud Toyre.
(Fortzetsung in 2-ten numer).

Miss Bella Pevzner in Lomza.

Zuntog dem 8-I iz ongekumen in Lomza oyf der aynladung fun der Tsion. Organ. "Hatekhiya" miss Bella Pevzner fun Amerika, velkhe vohnt haynt in Eretz Izrael.

„Głos Łomżyński”

trudem, a jeszcze wielu rodziców, nie będąc w siłach płacić czesnego, posyła swoje dzieci do szkół powszechnych, w których, jeśli chodzi o wiedzę żydowską, wyrastają oni na amej-haarcim - (*nie Żydów*). Subsydium dla Bejt Ha Sefer powinno naturalnie zostać wypłacone na ręce komitetu rodzicielskiego. Parnes- radny kahalny Strykowski potwierdza też, że wychowanie w Talmud Torze pozostawia wiele do życzenia. Starosta Szereszewski jako gabi z T.T (Talmud Tora) gotuje się (*denerwuje się*), jak ktoś śmie w ten sposób krytykować T.T. Radny kahalny Kimchi nie jest przeciwny podwyższeniu subsydium dla Bejt Ha Sefer, jest on jednak przeciwny skróceniu subsydium dla Talmud Tory.
(Ciąg dalszy w 2-im numerze)

Miss Belle Pewzner w Łomży.

W niedzielę 8-I przybyła do Łomży na zaproszenie Org. Syjon. "Hatekhiya"- "Odrodzenie" miss Bella Pewzner z Ameryki, która aktualnie mieszka w Ziemi

Froy Pevzner, a froy fun hoykher inteligents hot bereyzt di gantse velt, um tsu zehn mit di oygen umetum dos yidishe leben, un shem`t derbay als glentsende rednerin. Es iz alzo nisht keyn vunder, vos ihr kumen hot aroysgerufen bay der breyter yidisher gezelshaft in Lomza aza gevaldigen interes. Dos zelben ovend fun ihr onkumen hot zi obgehalten in tsionistishen lokal a khaveyrim-geshprekh. Ihr talantfule rede far der groyser tsohl ferzamelte khaveyrim-vat hot aroysgerufen enttsikung, begaysterung. Montag dem 9-I hot zi gehalten in zelben lokal a efentlikhen fortrog a.d.t. "Di yetstige situatsye fun di Yiden in der gantser velt". Oyf morgens dem 10-I hot zi gehalten a fortrog in Birger- Klub "Hazamir" a.d.t. "Far vos hot dos yidishe folk ibergelebt ale andere altermlikhe felker"? Dem 11-I hot zi geredt far der yugend. Dem 12-I hot zi gehalten ihr letsten fortrog in tsion. lokal a.d.t. "Di oyfhebung fun yidishen folk un di yidishe froy". Far`n fortrog iz arayngefihrt gevoren in zal di bloy-vayse fahn bedekt mit shvartse krepe un der forzits. fun der higer tsionist. organ. ratman Domovitch hot maspid geven dem nor vos fershtorbenem d`r Noah Dovidzon, shilderndig zayne ferdinsten legabey dem folk un di groys fun dem umglik, der groyser oylem shteht oyf fun di pletser.

Nokh dem fortrog fun froy Pevzner hoben zikh registirt fil froyen, ongezehende als mitglieder tsum Froyen-Ferband far Palestine Arbeyt. Dem eyndruk, velkhe froy Pevzner, hot gemakht mit ihre referaten oyf dos publikum, iz geven a oysergevehnlikher, a betsoybernder, zi redt tsu der neshome fun der yidisher froy un gevint zi.

Es iz geshafen gevoren a tsaytvaylige ekzekutive fun folgende perzonen:

froy d`r Pyontnitska (forzits.), froy Prushtshanska un fraylin Helena Tsipruk vitse-forzits., fraylin R. Pyontnitska un froy R. Kaplanska sekreterins, froy Draznin kasirerin, un froy Goldberg (froy fun adv. Goldberg). In bayrat zenen gevehlt di froyen Kh. Geltshinska, R. Roginska, Kats, G.

Izraela. Pani Pewzner, kobieta wyzszej inteligencji przewędrowała świat cały by wszędzie na własne oczy zobaczyć życie żydowskie, a jest ona przy tym genialną mówczynią. Więc nic dziwnego, że jej przybycie wywołało w szerokich kręgach żydowskich w Łomży taki gwałtowny interes. Tegoż wieczoru, tuż po przybyciu, przeprowadziła w lokalu syjonistycznym rozmowę towarzyską. Jej pełna talentu przemowa skierowana do bardzo licznie zebranych towarzyszy wywołała zachwyt i inspirację.

W poniedziałek 9-I przeczytała ona w tymże lokalu referat na temat "Aktualnej sytuacji Żydów w całym świecie".

Następnego poranka 10-I przeprowadziła odczyt w Klubie Obywatelskim "Słowik" na temat "Dlaczego naród żydowski przeżył wszystkie inne starożytne narody? 11-I przemawiała do młodzieży. 12-I udzieliła ona swojego ostatniego wykład w lokalu syjonistycznym na temat "Odrodzenie narodu żydowskiego a kobieta żydowska". Przed wykładem został wprowadzony niebiesko-biały sztandar pokryty czarną krepą (*gatunek materiału*) a prezes miejscowej org. syjon. radny Domowicz złożył hołd niedawno zmarłemu dr Noe Dawidzonowi, opisując jego zasługi dla narodu i ogrom nieszczęścia z powodu tej straty. Tłum zebranych powstaje z miejsc. Po wykładzie pani Pewzner wiele prominentnych kobiet zarejestrowało się jako członkinie Związku Kobiet na rzecz Pracy w Palestynie. Wrażenie, jakie pani Pewzner wywarła swoimi referatami na publikum, było nadzwyczajne, zachwycające, ona przemawia do duszy kobiety żydowskiej i ją zdobywa.

Została stworzona tymczasowa egzekutywa z następujących osób: pani dr. Piątlicka (przewodnicząca), pani Pruszczańska i panna Helena Cypruk wiceprzewodnicząca, panna R. Piątlicka i pani R. Kaplańska sekretarki, pani Draznin skarbniczka, oraz pani Goldberg (żona adwokata Goldberga). Do zarządu zostały wybrane panie Ch. Giełczyńska, R. Rogińska, Kac, G.

Blumovitch, P. Kaplan, T. Botkovska, fraylin Kh. Markevitch, un fraylin Z. Goldshteyn.

Yubileum fun ongezehener firma.

Mit 25 yohr tsurik, ven vegen der higienie fun`m kind hot nokh gefehlt in Poylen dos fershtendnish, ven di obergloybige muters flegen beshiten di kerperlekh fun zeyere kinder mit prukhne fun ferfoylten holts un fershidene proshkes- shoy'n in yener tsayt iz dos ershte mol aroysgelozt gevoren in Poylen oyf'n mark subtele oyf di nayste ergreykhungen fun der pedyatrik bazirende mitlen tsu pflegen di kerper fun di ofa`lakh: puder, zeyf un krem Bebe Shofmans. Di dozige artiklen hoben zikh erworben glaykh di beste meynung metsad di aytoriteten fun der meditsinisher velt, azoy oykh metsad di muters, velkhe denken vegen gezond un reynkayt fun zeyere kinder. H' Shofman hot nisht geruht un keseyder geshtrebt tsu der ferfolkamnung fun zayne oysarbeytungen benutsendig di nayste mashinen, di gedikhste zeydene zeyfen un ershtklasige kvaliteten fun royhshtaf. Men kon yetst zogen ohn a guzma, az di dozige artiklen: puder, zeyf un krem Bebe Shofmans zenen unkonkurentsbar loyt zeyer kvalitet, hobendig hinter zikh a 25-yehriger praktik. Oyf dem puder, zeyf un krem Bebe Shofmans hoben zikh shoy'n ertsoygen hunderter toyzender kinder un di dankbarkayt fun di muters far der firme Shofman iz der bester bevayz fun der rikhtiger virksamkayt fun dem puder, zeyf un krem Bebe Shofmans, velkhe feyern haynt zeter 25 yehrigen yubileum.

Sprawozdanie

Z kwesty publ. urzadzonej d. 13-10 27 r. na rzecz Żyd. stow. ochrony sierot wpłynęło zł. 209.65

Druk. Rubinshteyn un Sher, Lomze.
Der aroys. A. Domovitch, Senatorska 7

Blumowicz, P. Kaplan, T. Boćkowska, panna Ch. Markiewicz, oraz panna Goldsztejn.

Jubileusz zacnej firmy.

25 lat temu, kiedy w Polsce temat higieny dziecka wciąż jeszcze cierpiał na brak zrozumienia, gdy zabobonne matki zwykły obsypywać ciała swoich dzieci próchnem zgniłego drewna i różnorodnymi proszkami-już w tym czasie po raz pierwszy został wypuszczony na rynek w Polsce subtelny, oparty na najnowszych osiągnięciach pediatrii środek do pielęgnacji skóry dzieci: puder, mydło oraz krem Bebe Szofmans. Te oto artykuły natychmiast zdobyły sobie najlepsze opinie ze strony autorytetów świata medycyny, jak też ze strony matek, które myślą o zdrowiu i czystości swoich dzieci. Pan Szofman nie spoczął na laurach a nieustannie dążył do udoskonalenia swoich wyrobów wykorzystując najnowsze urządzenia, najgęstsze, jedwabiste mydła oraz pierwszorzędnej jakości surowce. Można teraz bez przesady powiedzieć, że te oto artykuły: puder, mydło i krem Bebe Szofman są względem jakości i 25 letniego doświadczenia bezkonkurencyjne. Na pudrze, mydle i kremie Bebe Szofman wychowały się już setki tysięcy dzieci a wdzięczność matek dla firmy Szofman jest najlepszym dowodem na prawidłową skuteczność pudru, mydła i kremu firmy Bebe Szofman, która obchodzi dziś swój 25-ty jubileusz.

Sprawozdanie

Z kwesty publ. urzadzonej d. 13-10 27 r. na rzecz Żyd. stow. ochrony sierot wpłynęło zł. 209.65

	<p>Druk. Rubinsztejna i Szera w Łomży. Redaktor-Wydawca A. Domowicz, Senatorska 7</p>
--	---